

CZECHOSLOVAK MONTHLY

REGISTERED BY AUSTRALIA POST — PUBLICATION NO. VBH 7732

Panorama

MĚSÍČNÍ REVUE

ISSN 0818 — 9129

ŘÍJEN 1987 \$1.90

10

TO BYL ZASE MĚSÍC ZÁŘÍ

1. 9. - Austral. min. předseda Hawke slibuje jakési smluvní urovnání vztahů s domorodci... Libyjský maniak Kádafi se v soukromí rád obléká do ženských šatů, nicméně na veřejnosti volá po atomových zbraních...
2. 9. - Austral. armáda ve stylu středověkých válečníků, když - jak tvrdí opozice - vojáci si část výstroje kupují sami, protože to, co dodá erár, nefunguje... Novozélandská prostitutka dostává v Malajsku trest smrti za obchod s drogami, její syn doživotí...
3. 9. - Londýnská dáma s překvapením zjišťuje, že její manžel v křesle před televizí nežije a že se z něho stala mumie: dle lékařů zemřel asi před třemi roky...
4. 9. - Austrálie během jednoho roku stávkami ztrácí 1,420,400 pracovních dnů... V závěru moskevského soudního show západoněmecký teenager M. Rust inkasuje 4 roky gulagu za přistání na Rudém náměstí: bumažky nebylo...
5. 9. - Brisbanští ředitelé škol vyzývají, aby po škole zůstávali rodiče problémových dětí, nikoli zhůvěřilé ratolesti... Odmrštěný pohlavár novokaledonských separatistů ve zlosti přiznává, že peníze tečou z Libye...
6. 9. - Austral. opozice označuje navrhovanou smlouvu s domorodci /viz 1.9./ za "krutý trik" a "obrácený apartheid", který z Australanů vytvoří dva národy... Kdosi si povšimnul, že Recko je dosud formálně ve válce s Albánií: tedy mír po téměř 50 letech...
7. 9. - Některé austral. státy hrozí, že odmítnou federální vládě vydat osobní data občanů pro potřeby občanské legitimace ID CARD... Západní Němci přestěhují, když k nim milostivě z druhé strany zdi zavítal Erich Honecker: dederónská PS po dobu návštěvy instruována nestřílet na uprchlíky s cílem zabít...
8. 9. - Austral. vláda varuje před výrobky z masa a sýrů, balenými v plastiku: prý souvislost se vznikem rakoviny, aspoň u myši... Čs. předseda vlády Štrougal v projevu k horníkům slibuje zásadní přestavbu ekonomiky...
9. 9. - Letos již nejméně 15 turistů náhle zemřelo krátce po výstupu na Ayers Rock, největší kámen světa: dle domorodců duchové trestají znesvěcení posvátného místa, jen se smějte... G. Hart definitivně oznamuje, že se nikdy nepokusí dobýt Bílý dům, protože opravdu manželce zahýbal /zahýbá, zahýbatí bude?/...
10. 9. - Pak že se nedá tlačit: Jugoslávie po pozdvižení v Austrálii se rozhoduje propustit na svobodu Australana jugoslávského původu, odsouzeného krátce předtím k 6 letům kriminálu za "nepřátelskou činnost"...
11. 9. - V poslední době v Austrálii spácháno 34 vražd v mafiánském stylu: ale kde by se tu vzala mafie, že jo... Papež zahajuje nesnadnou návštěvu USA...
12. 9. - Jihoaustral. invalidní důchodce již před lety své odborové organizaci řekl, že s ní dál nechce mít nic společného, nicméně dušička nebyla propuštěna zpod pokličky: soudní rozhodnutí prodat jeho dům v hodnotě \$ 170,000, aby odbory dostaly členské příspěvky, které jím prý dluží...
13. 9. - Austral. velkopodnikatel A. Bond se vyjadřuje příznivě o vládě gen. Pinocheta v Chile pro výsledky v hospodářství... Jasná většina občanů Nové Kaledonie se v referendu vyjadřuje pro spojení s Francií...
14. 9. - Už třetího člověka za svou kariéru 40 let u cirkusu usmrcuje slonice Abu: reakce prý stejně nevinná, jako když se ožene pes, jenže slon má větší páru... Před amer. soudem, hm, matka, která se pokusila své novorozené spláchnout do záchodu: předtím 7 dětí dala do útulků...
15. 9. - Nový australský státní rozpočet označován za příjemné překvapení: uvidíme... Američané bilancují dosavadní hon za minami v Perském zálivu: několik prázdných sudů, chciplá ovce, stará lednička...
16. 9. - Zástupce šéfa policie státu Queensland se přiznává k brání úplatků: zatím se to ještě nesmí v Austrálii... Podle britského zjištění mají nezaměstnaní muži o 20 procent větší šanci zemřít předčasně než zbytek populace...
17. 9. - Austrálie z finančních důvodů uzavírá ambasády v Etiopii a Tanzanii: ovšem šumy, že se prý uvažuje o otevření velvyslanectví v Praze... USA a SSSR dospívají k dohodě o omezení nukleárního arzenálu...
18. 9. - Osmdesátiletý běloch přiznává, že naší z hospod ožralé domorodce a nechává je vystřízlivět v buši za veder kolem 40 stupňů... Americký teenager se úspěšně napojuje na computerovou síť NATO a vnáší zmatek a zděšení do spojeneckého velení...
19. 9. - USA se rozhodují občanům japonského původu vyplatit odškodnění US\$ 1.25 mil. za to, jak se s nimi nakládalo za války: pozdě, ale přece...
20. 9. - Australané geneticky zkonstruovali maxi-ovci, jejich velikost lze programovat předem... S majetkem ubohých 10 miliard dolarů britská královna až na pátém místě mezi nejbohatšími lidmi světa...
21. 9. - Již přes 60 procent Australanů nesouhlasí s návrhem na zavedení občanských průkazů... Podle západoněmeckého tisku Gorbačov v nemocnici po pokusu o atentát jedem...
22. 9. - Další vyhrocení odporu k australské občance: veřejní zaměstnanci slibují bojkotovat všechny práce... Před jihoafrickým soudem mladík, obžalovaný ze znásilnění: oběti bylo 120 let...
23. 9. - Zatímco se celá Austrálie štěká o ID CARD, jen jediného člověka napadlo pořádně si přečíst návrh zákona /viz "Úvodník, který není úvodníkem"/... S tělesnou schránkou novozélandské ženy zápolí 7 fu-nebráků: vážila 343 kg...
24. 9. - Přední expert obviňuje SSSR, že pomocí mobilních zařízení odposlouchává cvrkot uvnitř australských vládních úřadů: naštěstí se tam mluví jen o koních, kriketu a o fotbale... Hluchoněmá saudoarabská dívka začíná zděšeně mluvit, když jí nutí ženicha staršího o 25 let...
25. 9. - Nový vojenský puč na Fidži: cílem zřejmě vyhlášení republiky... Americký vrtulník v Perském zálivu útočí na íránskou loď, kladoucí miny...
26. 9. - Finále australského fotbalového mistrovství v Melbourne: hysterie větší než kolem parlamentních voleb... Největší díru světa světa začínají vrtat Němci: do roku 1996 dosáhnou hloubky 14 km...
27. 9. - Vládní i opoziční politici v dojemné shodě nad tím, že by se jim měly výrazně zvýšit platy... Neúspěšný pokus východoberlínské rodiny prorazit hraniční zeď nákladním autem...
28. 9. - Během 5 let prý AIDS nějak poznamená každou australskou rodinu: hezká perspektiva... Členové britské královské rodiny varování, že nedokáží-li se kontrolovat na veřejnosti, ohrozí to monarchii...
29. 9. - Pokračující zatykáni na Fidži: Austrálie nevylučuje vojenský zásah, budou-li ohroženy životy jejich občanů...
30. 9. - Zakázat ano, ale kam s tím: austral. vláda bezradná nad skladem 200,000 litrů DDT a dalších nově nepřípustných chemikálií... Nejasné vyhlídky japonského císaře Hirohita po těžké operaci: 86letý monarcha je víc než číslo v inventáři...

... a to zas bude měsíc říjen, určitě!

Kdysi jsem na gumovém nafukovacím člunu - jen tak, v plavkách - vyjel doprostředka lipenské přehradního jezera, hodil jsem provaz kolem bóje, ohvlti plaval kolem a pak se opaloval. Za nějakou dobu se v dálce objevil bod, rychle se zvětšoval, až dostal velice konkrétní podobu policejní lodě: vzápětí se přiblížila ke mně a zastavila v ostrém oblouku. "Váš občanský průkaz!", ozvalo se. "Já se tady koupu...", začal jsem užasle, protože přece bylo nabíledni, proč tam jsem. "Váš občanský průkaz!,"

ÚVODNÍK který není úvodníkem

jeďela policejní loď už značně nevrle; mimochodem policejní loď made in Switzerland, kdyby to Švýcaři jen věděli /ale oni samozřejmě vědí, je jim to však putna, naprosto/. Neměl jsem. Dostalo se mi zlostného poučení, že občanský průkaz musím mít u sebe vždy a všude; to jsem samozřejmě věděl a docela mi tenkrát na tom nepřipadalo být nic divného, v občanskoprákazové subkultuře jsem se narodil, vyrostl, ta nestvůrná knížka mi rvala zadní kapsu kalhot od patnácti let; ale uprostřed přehradního jezera, jenom v plavkách, to snad přece... "Neexistuje žádné přece!", policejní loď nepřipustila jednoduchý argument: musel jsem pádlovat přes jezero ke břehu /policeisté mne celou dobu sledovali ve vzdálenosti pěti metrů, ovšemže je ani nenařadilo, že by můj člun mohli vzít do vleku a tím výrazně zkrátit celou tu hovadinu/, vyškrdat se nahoru, nechat se eskortovat k vlastnímu autu a konečně předložit žádané. Chlapci v uniformách občanku prolistovali a nenašli v ní nic, za by mne mohli vsadit do želez. A protože jsem ani tam uprostřed vody nic zločinného neprovděl, vrátili mi průkaz jen s výhrůžkou: "Přičtě by vás to mohlo sakra mrzet!"

Vzato kolem, byli to vlastně strašně hodní policajti: podle zákona měli právo mě tam u té bóje sebrat a strčit do cely na 48 hodin pro ověření totožnosti. Mohli mě nařadit svléknout do naha a dívat se, co mám v ústech, v uších, v zadku. Mohli mě změřit, zvážit. Mohli mi vzít otisky prstů i vyfotit. Neudělali to: snad že slunce svítlo a pro ně by to byla práce.

Každý průkaz totožnosti, jakmile zaveden, je potenciálně proti jednotlivci zneužit. Do jaké míry zneužit doopravdy, závisí jen na tom, jaká vláda je zrovna u koryta. A i ta nejslušnější administrativní má snahu dostat dušičky co nejvíce do hmešku, co nejvíce pod svou kontrolu: protože se tak lůp vládne, ovláá. Ovládat znamená mít s vládnutím mň práce - a snad se nemusíme přesvědčovat, že každá vláda je od přírody strašně líná. Asi se tím ztíží život daňovým podnikáákým, sňatkovým podnikáákým, snad ubude i pouličního zločinu. Tohle vše už v minulosti bylo potvrzeno dokonale: vůbec žádné daňové či sňatkové podvody a pouliční zločiny nebyly tam, kde lidi zdobilo identifikační tetování. Jenže kolem byly dráty s elektrinou, v rohu krematorium a z komína se valil těžký dým.

Austrálii právě cosi prošlo kolem hlavy a v nose ještě štipce sirný kouř. A se se zděšeným úžasem zjišťujeme, že nebyť jednoho jediného člověka ze šestnácti milionů, jednoho jediného duchodce v Canbeře, který si koupil vládní návrh zákona o zavedení občanských průkazů a na rozdíl od intelektuálně nemožné politické opozice ihned objevil, že vláda v textu udělala neuvěřitelnou volovinu, která celý zákon trhá na kusy - tak že nebyť tohohle zdvořilého rozpačitého staroanglického gentlemana, nebyť by tu už nikdo, kdo by pohyb ozubených kol zastavil.

Ten pán se jmenuje Smith. Nemohl mít lepší jméno: Smith je v aglosaské zemi synonymum pro OBČAN, vlastně anonym. Tak tedy OBČAN se v Austrálii postavil proti valící se smotě a - pro nás všechny - toho L.P. 1987 vytřásl...

Z obsahu...

PANORÁMA č. 10, ročník II.

Říjen 1987

To byl zase měsíc září.....	2
Úvodník, který není úvodníkem.....	3
J. Kovářiček: Kde začít.....	4
Dopis R. Reagana Čechům a Slovákům.....	6
... doma nejlip! /rozhovor s I. Kolaříkem/.....	7
M. Ondrášek: Za dáblem.....	9
K tragické smrti K. Ligetiho.....	10
J. Sýkora: Walda ve Washingtonu.....	11
J. Sýkora: Moje dobrá stránka.....	12
J. Staněk: Do světa?.....	13
Citujeme.....	13
V. Kříž: Výslech.....	14
O. Ulč: České řeči v Namibii.....	16
Dobyl svět /životní jubileum I. Stopparda/.....	17
M. Pflieger: Dopis z PNG.....	18
O knihách nových i jiných.....	19
Na ABC FM.....	19
V. N. Duben: Česká tragédie.....	20
jl: Videnáci jim rozumějí.....	21
PŘEDPLATNÍ LÍSTEK /nejoblíbenější část Panoramy/.....	21
Kulturní zpravodajství.....	22
Sport.....	23
U nás v.....	23
Máte slovo.....	24

Autorem snímku na titulní straně je Pavel ŠINDELAR. Pro čtenáře, kteří se ptají: P. Šindelář je sympatický a zatím ještě svobodný čtyřicátník, v Československu absolvent strojí průmyslovky a velmi dobrý závodník na kole, v Austrálii absolvent Royal Melbourne Institute of Technology, obor fotografie. Mimořádně obětavý spolupracovník Panoramy, který pravidelně přispěje i velkým kusem "neviditelné práce" při technické přípravě časopisu.

28.10.

VÝROČÍ VZNIKU ČESKOSLOVENSKA!

PŘEDPLATNÉ ZAPLACENO..?

CZECHOSLOVAK

Panoráma

A REVIEW FOR CZECHS AND SLOVAKS

ISSN 0818-9129

Registered Office:

35 Massey Street, Doncaster 3108
Victoria, Australia

Telephone: (03) 848 9802

Řídí redakční kruh Panoramy. Vydavatel Czechoslovak
Panorama. Redaktor Jiří Hodač. Tisk Newsprinters.

Podepsané materiály vyjadřují názory autorů. Redakce nemá námitky proti přetiskování původních materiálů Panoramy jinými exilovými časopisy, bude-li přinomenut praven a autor, pokud je uveden.

Předplatitelům se poskytuje sleva. Přesné informace o předplatném v Austrálii i záměři na odstřižku ve druhé polovině časopisu.

PANORÁMA

vychází každý měsíc.

Pokud nedohodnuto jinak předem, uzávěrka pro externí materiály vždy 20. dne v měsíci.....

Jaroslav KOVÁŘÍČEK

Kde začít

začátky v emigraci představují spravidla složitý souhrn problémů, které je možno řešit jen postupně. Na některé otázky nemusí být odpověď totožná u všech jedinců, za stejným cílem se dá většinou jít různými cestami. Mezi důležité předpoklady úspěšného žití patří schopnost činit rozhodnutí a starat se o své záležitosti. K tomu se pochopitelně drží potřeba dobré informovanosti, nevědomost může být totiž velmi nákladná. Informacemi naše doba přímo hýje, jejich nadbytek může způsobovat informační chaos, je proto žádoucí naučit se co nejdříve informace vyhledávat, klasifikovat a zhodnocovat. Australská společnost se vyvíjí dynamičtěji než třeba konzervativní společnost československá, je zde proto nutno neustále ověřovat platnost mnohých faktů. Obzvláště pokud se týká různých služeb poskytovaných vládními úřady je nezbytné si stále zjišťovat nejposlednější směrnice. Rozumný emigrant proto využije každou příležitost, aby se dozvěděl co nejvíce o Austrálii a zdejším způsobu života.

ANGLIČTINA je stále ještě oficiálním jazykem Austrálie, i když k běžnému dorozumívání se používá australština, tedy aussiespeak. V posledních letech se australština vydatně rozvíjí a vstřebává do sebe i příspěvky od emigrantů z neanglicky mluvících zemí. Neznalost řeči je prvním vážným problémem, na který může čerstvý emigrant narazit, v začátcích se náramně vyplácí náskok těch pilných, co se na emigraci již v domovině připravili jazykově. Já se v Austrálii ocitl s dokonalou neznalostí angličtiny, a tak znám ty pocity jazykového zoufalství příliš dobře; je to deprimující pocit, když se dospělý člověk náhle ocitne na jazykové úrovni batolete. Dětem je ovšem hej, ty se učí snadno a rychle, jejich problémem bude uchovat si mateřštinu. Naučit se nový jazyk však může každý, alespoň částečně /a perfektně se bez tak ještě nikdo žádný jazyk nenaučil/, žel vyžaduje to určitou námahu. Někteří si myslí, že už samotný fakt žít v Austrálii jim nějak tu znalost angličtiny za-

ručí, že se zkrátka jednoho rána probudí a budou pěkně mluvit anglicky. Takového dne se dočkat nelze, a tak nezbyvá než se pustit s vervou do učení, čím dříve, tím lépe. Zpočátku se zdá být největší obtíží skutečnost, že se člověk musí vlastně učit jazyky dva - angličtinu psanou a mluvenou. Radost ale zase působí zjištění, že anglická gramatika je relativně snadná - znalost 50 základních výrazů umožní již jakousi komunikaci. Vývoj zdá se postupovat ve skocích a dobře si pamatuji na pocity zoufalství, kdy jsem se vzdával naděje, že jsem schopen ten jazyk obstojně zvládnout. Je proto užitečné neustále si připomínat, jak výhodnou je znalost angličtiny, a to nejen v Austrálii. Anglicky se člověk dnes domluví po celém světě, mnohé romány i knihy odborné jsou do angličtiny překládány, tento jazyk je tedy velkou branou k poznání. Anglicky se učí i mnozí naši krajané, kteří emigrovali do neanglicky mluvících evropských zemí. Rozumný člověk má tedy mnoho důvodů zakousnout se do angličtiny a chutí a naučit se co nejlépe. Způsoby jsou mnohé, obzvláště doporučuji opakovaný poslech z magnetofonového páska. Po absolvování jazykových kursů, které jsou dnes přistěhovalcům v Austrálii běžně k dispozici, je nutno pokračovat v rozvíjení znalosti jazyka poslechem rozhlasu, televize a pravidelnou četbou knih i časopisů. Zdokonalování se v jazyku je tak zaručeno a přináší s sebou velké uspokojení. Je dobré mít na paměti, že se člověk neučí pro dobré známky, ale pro potřebu komunikace. Nějaká ta chyba nemusí proto kazit náladu, důležité je domluvit se. Čím více se člověk snaží s okolím komunikovat, tím rychleji se jeho komunikační schopnost zlepšuje. Takže tedy žádné obavy a s vervou do toho.

PRÁCE je dalším důležitým problémem, na který emigrant narazí. Jsou jednotlivci, kteří přijdou s dobrou znalostí angličtiny i s kvalifikací, po které je poptávka, a tak dostanou dobře placené zaměstnání třeba dva měsíce po příjezdu. Tož jim to srdečně přejme, neboť takových šťastlivců není mnoho. Zabýváme se však případy běžnými. Uprchlík přijel z československa obvykle bez finančních prostředků a chtěl by proto vydělávat peníze co nejdříve. To je pochopitelné, ne ale vždy rozumné. O emigranta je v začátcích slušně pečováno, takže existenční starosti nemá; ovšemže žít na hostelu z podpory je celkem skromné. Emigrant má však čas, a ten může prospěšně využít - k učení se angličtiny, zjišťování si informací o možnostech uplatnění ve své profesi, návštěvě odborných kursů atd. Do práce tedy není nutné spěchat, pokud může člověk užitečně naložit s časem. Nemluví tu ovšem o možnosti žít na sociální podpoře a kromě občasného melouchu nedělat nic. Jsem až příjemně překvapen, že tento "sport" není mezi novějšími krajany zdaleka tak rozšířen, jak by se u lidí vychovaných reálným socialismem dalo očekávat. Život povalečský je v Austrálii nejen možný, ale přímo snadný, je však i mařením času a života, v nicnedělání není budoucnost. Někdy se může zdát, že dnešní systém sociálních záruk vlastně trestá lidi, kteří jsou ochotni pracovat, když mezi sociální podporou se všemi výhodami a minimální mzdou může být jen nepatrný rozdíl. Nutno si ovšem uvědomit, že člověk, který začal pracovat byl jen za minimální mzdu, otevírá si již budoucí

KOLEDA

TRADIČNÍ VÁNOČNÍ KOLEDY
S RODINOU MATUŠKOVÝCH: WALDEMAREM, OLGOU A WALDEMAREM JUNIOREM!

Právě vychází album nezapomenutelných vánočních koled na gramofonové desce i kazetě:

Cena desky i kazety.....	US\$ 9.95
Plus poštovné a obal -	
USA a Kanada.....	US\$ 2.50
Evropa, Austrálie /lodí/.....	US\$ 3.00
Evropa letecky.....	US\$ 5.50
Austrálie letecky.....	US\$ 7.50

Šeky prosíme vystavit na americkou banku.

Handwritten signature: Handwritten signature

Objednávku spolu s platbou pošlejte na
DE-MAR ENT., P.O. BOX 8596, MADEIRA BEACH, FL 33738
U. S. A.

možnosti postupu platového i odborného, zatímco radostně zahálající nezaměstnaný si jen ztěžuje možnosti získání zaměstnání. Zkrátka do rozjíždějícího vlaku nutno nějak naskočit, třeba i do posledního vagonu, a potom se zvolna propracovávat k jídelnímu vozu.

V Austrálii není nezaměstnaný nucen vzít jakoukoli práci, to je velká výhoda umožňující užitečné pracovní zaměření. Ne každý emigrant má kvalifikaci po které je tu poptávka, zde je tedy příležitost změnit specializaci. Mezi politickými emigranty se najdou také lidé, kterým nebylo dopřáno dosáhnout kvalifikace podle přání, exil nabízí možnosti. Dovolím si tedy doporučit formulaci přístupu k práci z hlediska dlouhodobých plánů, svým přístupem k práci formuluje si tak člověk i svoji budoucnost. Čerstvý emigrant je dnes zastrahován problémem nezaměstnanosti a aniž bych chtěl tento vskutku vážný sociální problém zlehčovat, troufám si tvrdit, že každý schopný člověk práci najde, pokud pracovat vskutku chce. To ovšem znamená, že se bude jednat o práci nevalně placenou a nevzrušující.

Existují různé způsoby, jak najít práci, tím nejhorším z nich je pracovní úřad, jak každý snadno a rychle zjistí. Práci lze hledat přes inzeráty v novinách i přes osobní kontakty, je nutno naučit se správně psát žádosti, vystupovat korektně při pohovorech apod. Snad v každém městě existují kursy pro nezaměstnané, kde se lze tyto potřebné techniky společenského uplatnění naučit. V Austrálii se stále ještě dá na osobní doporučení, což představuje specifický problém pro čerstvého emigranta, který tu nikoho nezná a neměl ještě možnost pracovat. Získat tu první příležitost je někdy velmi těžké. Doporučuji v tomto případě postup, který se již mnoho-

krátě osvědčil - hledatel práce musí si nejprve udělat průzkum možností v jeho oboru, potom najít firmu, kde ví, že by své znalosti mohl uplatnit a dobře obstát. S vedoucím té firmy či provozu lze potom domluvit poskytnutí příležitosti - "Nechte mne tu týden pracovat a potom se uvidí; nebudete-li spokojeni, nemusíte mi platit". Tento způsob nezaručil stále zaměstnání vždy, nikdy však nebyl na škodu, neboť pomáhá vytvářet kontakty i znalosti zdejšího pracovního prostředí.

BYDLENÍ. Jak se časy mění, myslím si, když vzpomínám na horké chvíle v rozpálených plechových boudách Bonegilly a Villawoodu. Proklínali jsme tehdy Australany a divili se, že se nesnažili učinit první chvíle pobytu v této zemi emigrantům příjemnější, vždyť v těchto okamžicích se začíná formovat vztah k nové zemi. Potom jsme si našli někde nějaký laciný malinký byteček a už nám bylo lépe, dnes vzpomínáme na hostelové plechárny s úsměvem. A vše je jinak. Namísto plechových půsodů nastoupily hezké moderní bytovky. A s nimi nastal problém jiný - na horší se nerado zvyká. Jak snadné bylo jít hledat byt s emigranty, kteří přijeli přes Jugoslávii; dnes je zase problémem psychologickým, jak z ubytování v novém hostelu přejít do laciného bytu. Inu i to je věc zase jen dočasná, laciný byt umožní ušetřit zálohu na první dům - a od té chvíle se situace začne znatelně zlepšit. Většina těch emigrantů, kteří přišli do Austrálie před pěti, šesti lety a které znám, bydlí dnes již ve vlastním domě. Překvapuje mne jen, že poměrně vysoké procento čerstvých emigrantů z Československa touží po tom, postavit si vlastní dům. Možná to má co dělat s pojetím středoevropské rodové tradice. Průměrný Australan k domu příliš sentimentální vztah nemá, dům je mu prostředkem, nikoli cílem, mění jej během života podle potřeb. Mladá dvojice si koupí první levnější dům a pak se postupně zlepšuje jejich situace, mohou si dovolit dům dražší a hlavně větší. Když se pak podaří vypudit robátka z hnízda, je možné zase přejít k menšímu domku. Tento australský způsob má něco do sebe, umožňuje totiž uzpůsobovat si prostředí vlastním potřebám a nabízí tak větší míru nezávislosti.

Slýchávám od čerstvých emigrantů ale i opačný názor, tedy nic nekupovat, byt si pronajmát a žít si bezstarostně o hmotné statky. I tak lze, je však dobré zvážit, že koupě domu je zároveň i investicí; momentálně jedinou běžnou investicí nepodléhající dani z přírůstku hodnoty. Je proto užitečné se nad koupí domu zamyslet co nejdříve.

Vlastnictví domu /byť tedy i na dlouhodobou půjčku/ má výhody nejen finančně investiční, ale také ryze psychologické, zakoupený dům skýtá totiž soukromí, kde si můžeme třeba zatloukat skoby do zdi, kam nás napadne. A bude-li se socializace Austrálie vyvíjet směrem, jaký nabrala nyní, bude nám toho soukromí zatraceně zapotřebí.

K 50. výročí smrti T.G. Masaryka vydala prohlášení i Charta 77. Zdůrazňuje v něm Masarykovo přesvědčení, že čas autokracie skončil a nastává čas demokracie. Dnes, po 50 letech, se tento Masarykův názor, chápaný tehdy jako předpověď, proměnil v nutnost a program - končí prohlášení Charty 77. V neděli 13. září - v předvečer výročí Masarykovy smrti - se asi 200 signatářů Charty 77 s přáteli sešlo v Lánech u hrobu prvního prezidenta Československé republiky. Přítomní vyslechli dva krátké projevy. Policie přihlížela, ale nezasáhla.

/vnd/

PRACUJTE S BARVAMI

**NÁTEROVÉ HMOTY
NABÍZEJÍ
SPECIALIZOVANÉ
PRODEJNY**

THE PAINT SPOT

STORES

BENTLEIGH

378 CENTRE ROAD

PH. (03) 557-4109

**4 LITRES
\$ 23.90**

FITZROY
166 Gertrude St.

FOOTSCRAY
27 Paisley St.

SPRINGVALE
353 Springvale Rd.

WINDSOR
30 Chapel St.

Nová Škodovka Š 781 se konečně představila na veletrhu v Brně, avšak se sériovou výrobou se počítá až od poloviny příštího roku. Po dobu několika dalších let se pak souběžně budou vyrábět i dosavadní typy řady 105/120/130, jejichž zastaralost si ovšem vyžádá některé úpravy. Doplnkové typy 135 a 136 budou vybaveny modernizovanými motory o obsahu 1289 ccm.

+++ Od narození "Českého Edisona" Františka Křižíka uplynulo letos 140 let. Osvětlil ulice českých měst /právě před 100 roky to byl Jindřichův Hradec a Písek/, opravil osvětlení Národního divadla a jeho tramvaje odvedly Praze službu, jaká snad v historii městské dopravy nemá obdoby... Křižíkovy výrobky všeho druhu byly trvanlivé a robustní a právě takový byl i on sám - dožil se 91 let.

+++ Elektrárna Tušimice II byla zachvátna ničujícím požárem, který vyřadil z provozu plnou polovinu její kapacity.

+++ Se všemi poctami a slovy o přátelství byl v Československu přijímán místopředseda krvelačné íránské vlády Moajeri, od něhož by slušně vycvičený pes nevzal kůrku.

+++ Vlastní 86letou babičku udusil polštářem 26letý muž v okrese Komárno, aby ji okradl o pár korun důchodu.

+++ Při sjíždění k novému mostu v Praze-Braníku selhaly brzdy těžkotonážního silničního tahače s nákladem tlakových bomb. Protože při střetnutí s kolonou osobních automobilů by došlo k nepředstavitelnému masakru, řidič raději přerazil zábradlí mostu a nechal silniční kolos spadnout z výšky 20 metrů. Závozníkovi i řidiči se podařilo v posledním okamžiku vyskočit a zachránit si život.

+++ Spodní prádlo měnili východoněmečtí turisté po setkání s medvědem u Popradského plesa ve Vysokých Tatrách. Medvěd jim naštěstí sežral jen větrovku a jeden baňoh. V minulosti ovšem došlo už i ke zranění lidí. Zpravidla jde o velmi mladé medvědy, které jejich mazka zrovna odpudila - a jako každá mládež, i ta medvědí je líná, zkažená, rozmazlená a vůbec, tedy jí požíráni turistů připadá být pohodlnější než si opatřovat živobytí poctivou prací.

+++ O korupčním procesu v Bratislavě jsme již informovali. Slovenský nejvyšší soud nyní trest hlavního obžalovaného S. Babinského zpřisnil jeho zařazením do III. "nápravněvýchovné" skupiny /na Slovensku to znamená kriminál v Ilavě/. Skutečnost, že v případě si omočili prsty i nejprominentnější prominenti,

Panorama V PRODEJI:

Nemůžete-li využít nesporných výhod předplatného, je pro Vás Panorama připravena v následujících prodejních novin:

MELBOURNE

- prodejna tisku v Ackland St., St. Kilda, nedaleko rohu Barkly St.
- novinové stránky Mid City Newsagency před nádražím Princes Bridge, Flinders Street/oproti Elizabeth St./ a Spencer St.

SYDNEY

- Bondi Beach Newsagency, 134 Campbell's Pde., Bondi Beach
- Porter Newsagency, 203a Castlereagh St., Sydney

THE WHITE HOUSE

WASHINGTON

September 10, 1987

I am happy to join Americans of Czech and Slovak descent and Czechoslovaks everywhere in honoring the memory of the great statesman, Tomas Garrigue Masaryk.

On the occasion of the 50th anniversary of his death, it is fitting that we call to mind the contributions to the cause of freedom and democracy made by this Founder and First President of the Czechoslovak Republic. A distinguished philosopher and renowned author who was profoundly influenced by the thought of great Americans like Jefferson and Wilson, Masaryk devoted a lifetime to the struggle to build and strengthen an independent, democratic Czechoslovakia.

Today, in the face of Soviet oppression, the resolute will and determination to be free that marked the struggle for independence live on in the hearts of the brave Czechoslovak people. Though he would have been deeply saddened at the present circumstances of his countrymen, President Masaryk was above all an optimist with a firm faith in the ultimate victory of democracy. His memory is an inspiration to all who cherish liberty and the dignity of man.

I'm honored to extend best wishes to Czechoslovaks throughout the world as you commemorate the life and achievements of this extraordinary leader. God bless you.

Ronald Reagan

vedla soud k nevidané veřejné obhajobě poctivosti celého řízení. Ale ani v rozhovorech předsedy senátu pro tisk nepadla jména, o nichž každý věděl...

+++ Odhaduje se, že na 300,000 Australanů se nedokáží domluvit anglicky. V tomto finančním roce jsou jim k dispozici překladatelské služby ve všech státech, jejichž provozní náklady budou \$1.3 milionu.

+++ Čs. noviny nepřímou doporučují návštěvníkům Československa, aby se - s prominutím - vyčůrali do zásoby ještě před překročením čs. státních hranic, protože si tím ušetří velké trápení. Např. záchody u čs. celnice na přechodu v Petroviciích jednoznačně dokumentují, že od jejich postavení je nikdo neuklízěl. V Rozvadově jsou zase velmi často vůbec uzavřeny. A začne-li se kdosi poblíž drátů zoufale řídit do polí, docela jistě po něm bdělá PS bude střílet...

+++ K hromadnému onemocnění úplavici došlo v Olomouci. Za viníka je označována výroba lahůdek, která byla vzápětí uzavřena.

+++ Příbuzné a známé v Československu potěšíte, pošlete-li jim pytel cementu. Proč chybí cement?, ptá se Rudé právo. Otázka je špatně položena. Správně by měla znít: Proč by neměl chybět zrovna cement?

... doma nejlip!

Před časem jsme v Panorámě hovořili s Ivanem KOLARÍKEM, poradcem policie australského státu Victoria pro etnické záležitosti, o některých jeho zážitcích a zkušenostech ze studijního pobytu u policejních sborů na dvou jiných kontinentech. Ivan - jak si čtenáři jistě vzpomenou - získal totiž Churchillovo stipendium, které využil právě tímto způsobem,

Minule jsme si povídali o Spojených státech a o Kanadě. Musíme tedy nyní přeskočit Atlantický oceán - na stránkách časopisu je to velmi jednoduché - a už jsme uprostřed Londýna, jednoho z nejbáječnějších měst světa, ba jsme přímo ve...

"... Scotland Yardu. Abych byl úplně přesný - v Novém Scotland Yardu."

- Jak tě, Ivane, přijala nejslavnější policie zeměkoule? S otevřenou náručí?

"Zoprávďe řečeno, ani ne. V Novém Scotland Yardu se chovali dost chladně. Už sama budova působí poněkud rozpačitým dojmem, protože je obalená lešením. Prý několik let, odbory policii moc nemilují, a tak se práce s dokončením objektu strašně vleče."

- Po zkušenostech z USA a Kanady - co byl tvůj nejsilnější dojem v Británii?

"Anglická policie se od americké či kanadské liší právě tou odměřeností. Ale to platí hlavně v Londýně. V menších městech si grdečný vztah vytvoříš mnohem snadněji, policisté tě zvou po práci na pivo, jsou samá sranda, chovají se jako v Austrálii. Ale po profesionální stránce si ani na Nový Scotland Yard nemohu stěžovat. Ukázali mi všechno, co jsem chtěl, hovořili otevřeně, nic ne-skrývali. Já chtěl hlavně do Brixtonu, kde se v roce 1981 odehrály opravdu strašlivé rasové nepokoje. Moc špatné to tam tenkrát bylo. Ale díky tomu došlo k určitému zlomu ve vztazích mezi policií a menšinami, nyní vidíš upřímnou snahu o pozitivní dialog."

- Jaká je v Británii náplň pojmu "etnické menšiny"?

"Zapomeň na Čechy nebo Poláky... Když se tam mluví o etnických menšinách, mají na mysli "černé" a "hnědé". Pod hnědé se zahrnují hlavně přistěhovalci z Indie, Pakistánu a Bangladéše, to jsou ale většinou klidní lidé, policie s nimi obvykle nemá vážné potíže. Problémy jsou vlastně jen s černými. Po nepokojích v jedenaosmdesátém roce vláda pověřila lorda Scarmana, aby vypracoval zprávu o příčinách všeho a navrhl nějaká opatření. On k tomu přistoupil opravdu pečlivě a odhalil mnohá s kořenů. Mimo jiné zdůraznil, že policie s menšinami nekomunikuje a že je někdy netolerantní a rasistická. Výsledkem všeho je, že nyní jsou

Foto P. Šindelář

policisté v celé Anglii opravdu důkladně školeni o kulturách a problémech menšin, jak je chápat, jak jim rozumět. To je jistě OK. Ale na druhé straně, když někomu něco nafizuješ, nemusí to přijímat s nadšením. A je fakt, že někteří policisté tuhle přípravu tak berou."

- Rasové nepokoje vznikají spontánně?

"Samozřejmě ne. Většina černých přistěhovalců se chce nějak usadit, zabydlet, začít normálně žít. Ale všude je skupinka organizátorů a iniciátorů neklidu, krajních levičáků, kteří se snaží nějak podrazit demokratickou společnost. Tihle lidé nejsou vlastně nikde doma. Ani v Británii, ani tam, kde se narodili..."

- Právě internacionalisté, že jo.

"Za příčinu všech problémů označují Británii, vinu za naprosto všechno házejí na společnost."

- Je britská společnost rasistická?

"Podívej, Britové se nijak netají tím, že velká část jejich historie je vysloveně rasistická. Zvykli si být pány, povýšenost byla styl. Ale mně se moc líbí,

PŘEDPLATNÉ ZAPLACENO..?

ČISTĚNÍ

TEAM VACUUM CLEANING

koberců, sedacích souprav a interiéru
automobilů

Petr BERAN

Telefon /03/ 531-8735

Pro Československy se slevou!

ENCYKLOPEDIE

... která by neměla chybět v žádné rodině:

WORLD BOOK AND CHILD CRAFT ENCYKLOPEDIA

Možnost výhodných splátek!

Bližší informace /po 6. hodině večer/ :

Hana /03/ 689 - 5094

Pokračování na další straně

že britská společnost si uvědomuje, že něco z toho v lidech přežívá, a snaží se s tím co si doopravdy dělat. A je fakt, že v popředí téhle snahy je právě policie. Problémy vznikají z toho, že takové úsilí není stejně silné v jiných částech společnosti, jsou rozdíly. Mám na mysli třeba církev, školy či odbory.

- Jaký je dojem z návštěvy míst rasových nepokojů?

"Velmi depresivní. V některých městech byly vypálené celé čtvrtě a dosud to nikdo neopravil. Ale zase z toho může vzniknout i mylný dojem, že tam musí být moc a moc černochů, když výsledkem byla taková spoušť. To vůbec není pravda. Třeba v Liverpoolu černoši představují méně než 1 procento obyvatelstva. A pokud jde o ty organizátory nepokojů, jak jsem se už o nich zmínil, v Liverpoolu jejich počet policie odhaduje na pouhých 75. Věhovšudy pětasedmdesát lidí, kteří dokáží zmanipulovat okolí. Kdyby těchhle pětasedmdesát chlapů někde zmizelo, byl by svatý klid."

- Jenomže v demokracii vymizíkovat lidi jaksi nejde. Jakou jsi udělal zkušenost ze spolupráce místních správ s policií?

"To je pro britskou policii skutečný problém, protože mnohé místní správy jsou hodně levicové a lidé na radnici lidí v uniformách někdy nesnášejí. Přitom policejní sbory dostávají jen polovinu prostředků od ministerstva vnitra, druhou polovinu financí dodávají právě místní správy. Tedy někde mají policisté skoro pořád na talíři, že finance nebudou, protože udělali tohle nebo támhleto. To samozřejmě policisty znervózňuje, svazuje jim to ruce."

- Viděl jsi na vlastní oči nějaký konflikt s etnickou menšinou?

"Ne. Ale v jednom městě jsem bydlel v policejní akademii právě v době, kdy nějakí černoši napadli policisty při obchůzce. To jsem tedy koukal. Najednou bylo celé nádvoří akademie plné obrněných vozidel a 350 policistů bylo v nejvyšším stupni pohotovosti po celé tři dny. A jen se čekalo, zda ten ojedinelý útok není prvním signálem nějakého velkého maléru. Naštěstí nebyl. Ale co jsem hlavně obdivoval: celé toto uvedení do pohotovosti proběhlo velice rychle a přitom v klidu a nenápadně, aby se mezi lidmi nešířila panika."

- Asi kapitolou pro sebe by byla policie v Severním Irsku...

"To tedy jo. Když jsem byl v Liverpoolu, měli tam detektivové z celé Velké Británie i Severního Irsku profesionální školení. A když jsme šli večer do hospody, všiml jsem si dvou chlapíků, kteří patřili k nám a doslova se plížili podle zdi domů, neustále si kryli záda. Ostatní se jim chechtali, ale s nimi to nehnulo. Byli to právě Irové - jsou prostě zvyklí čekat, že každou chvíli něco odněkud přiletí. Jeden z nich mi pak pustil hodinový sestřih videozáznamů o různých

teroristických akcích, od té chvíle mi už nepřípadali směšní ani trochu. Ale co stojí za zmínku - přes to všechno je čekací doba na přijetí k policii v Severním Irsku přes dva roky, takový je zájem."

- V USA tě zaujalo, že policisté chodí po zuby ozbrojení i domů. Jak je to v Británii?

"Úplně jinak. V Anglii jsou strašně pyšní, že policisté pořád nejsou ozbrojeni. Jen 10 procent členů policejních sborů má licenci s právem nosit střelnou zbraň. V každém okrsku je někdo takový - ovšem klasický anglický policista má stále jen obušek a píšťalku, teď navíc i vysílačku, to je jediný pokrok. A šlape a šlape. Ne jako tady nebo v USA, kde se hlídkuje z automobilů. Anglický policista je pořád součástí místní komunity. A to je vynikající tradice a Britové ji střeží jako oko v hlavě."

- Poslední zemí, kterou jsi navštívil, bylo Západní Německo...

"Tam je závěr velmi jednoduchý - v Německu pro přistěhovače nedělají z hlediska policie vůbec nic. Byla to taký jediná země z celé mé studijní cesty, kde se mnou jednali přesně podle oficiální linie. Každý například přece ví, že v Německu mají velké problémy s gastarbeitery, především Turky a Jugoslávci. Že by se jich rádi zbavili, ale dost dobře nemohou. A přesto mi na bavorském policejním prezidiu v Mnichově říkali - kdepak, ani nápad, oni si kupují traktory a odjíždějí do Turecka, tady se stávákuje, jen když má pivo špatnou kvalitu..."

- Co ti tedy z Německa nejvíce utkvělo v paměti?

"Byl to jeden tragikomický okamžik. Šel jsem s bavorským policejním prezidentem po Mnichově, když se najednou před námi otočil nějaký chlapík, srazil paty, zvedl ruku a zařval - Heil Hitler! Hm... Tak jsem se pana policejního ředitele ptal, jestli se to tam děje často. Ale on mou otázku přeslechl a dělal, jako že nic neviděl."

- Jak bys tedy svou cestu za policií dvou světadílů stručně shrnul?

"Při práci s etnickými komunitami je policie státu Victoria v něčem vpředu, v něčem pozadu. Ale celkově jsem se utvrdil v dojmu, že Austrálie je opravdu velice tolerantní země a že ta naše geografická izolace má své klady. Třeba tady v Melbourne žijí lidé, kteří mluví stovkou různých jazyků. Mnohdy jsou příslušníky národů, které se navzájem historicky k smrti nesnášejí. A přece s nimi nemáme žádné drastické problémy... Je to určitě tím, že tady nikdo nikoho do něho nenutí. Tedy všude dobře... ale Austrálie pořád ještě je "lucky country".

S Ivanem Kolaříkem mluvil Jiří Hodač.

Nový australský státní rozpočet leccos mění i v oblasti přistěhovačské politiky a podle očekávání komentáře vlády a opozice jsou zcela odlišné. Zatímco ministerstvo přistěhovalectví a etnických záležitostí nás zahrnuje materiály, které dokazují, že vše půjde ještě lépe a ještě radostněji, podle opozičních pramenů pravý opak bude pravdou. V centru sporu jsou např. nově zavedené poplatky pro uchazeče o přistěhování a výrazné zvýšení existujících poplatků. Opozice také vyjadřuje vážné pochyby o smyslu úvah o identifikačních průkazech pro návštěvníky Austrálie, kteří zde zůstanou déle než 6 týdnů - kromě možnosti průkazy zneužívat lze prý očekávat astronomické náklady a všeobecný zmatek.

+++ Nový státní rozpočet předpokládá, že v tomto finančním roce Austrálie přijme 120,000 nových přistěhovačů.

Obdarujte příbuzné a známé, své děti i sebe!

Michael Cigler

The CZECHS in Australia

Jedinečná, bohatě ilustrovaná publikace o tom, jak Češi "objevili" a "dobyli" Austrálii, co znamenali a znamenají pro nejmladší kontinent!

Cena /včetně poštovního/.....\$ 16 v Austrálii
zámorí \$US 11

Objednávky spolu se šekem zašlete do redakce Panoramy - a publikaci o Čechách v Austrálii obdržíte obratem!

Miloš Ondrášek

Za ďáblem

Úradkem emigrantského Pána Boha jsem se ocitl téměř přes noc na severu Tasmánie. Můj šéf si myslel, že mne jednak potěší služební cestou do zámorí, a pak se asi domníval, že melbournská zima mně, byv středoevropského /pro něj téměř sibiřského/ původu, nic nefká, a tak ať užiju zimotras. V tom se nemýlil.

Při letu nad Bassovou úžinou jsem si rekapituloval, co vím o Tasmánii. Přemítal jsem jaký okrasný přívlastek bych uvedl do české turistické příručky: Ostrov jablek, Ostrov jabloní, Jablkový ostrov, Jablečný ostrov? Naše mateřština je tvárná. Emigrantský tisk sem tam přináší informace o tomto ostrově, ke kterému je Austrálie přifařena, a ty jsou pohřchy zaměřeny zejména na krajské hody a slavnosti, pak referují o podnikatelských úspěších těch šikovnějších než já a pozásluze o aktivitu čs. spolu, starajícího se podle svých možností o nově přichozí Čechy a Slováky. To všechno se mi líbí, zejména snaha odlehčit přeplněným uprchlickým táborům v Jugoslávii či Itálii a pozvat vhodně čerstvé uprchlíky na Tasmánii. Z mých školních let mi o Tasmánii neukvěřilo v paměti nic, o této zemi se zeměpis vůbec nezmiňoval, kromě dvou jiných nakonec o žádném jiném. Za války se probírala pouze velkoněmecká říše od severu k jihu a naopak a po válce zase Sovětský svaz od východu k západu a naopak. O Tasmánii jsem jen věděl, že ziskuchtivý kapitalista vyhubil jak domorodé obyvatelstvo, tak tasmánské vačnaté vlka, kterému se zde říká tygr. A že decimování obou těchto živočišných druhů bylo motivováno výhradně touhou po vyšším zisku, protože jediným náboženstvím kolonizátorů byla libra sterlingů. Toto do nekonečna /ad nauseam/ opakovával náš lektor marx-leninismu a po přiletu do Devonportu jsem se v podstatě totéž dozvěděl z plakátu místních odpůrců rozvoje elektrifikace. Tedy v ten moment se domníval, že nic nového zde neuhlídám. To ovšem tak nebylo.

Proto jsem se vypravil na Tiagaru, což prý v domorodém jazyce znamená "drž" nebo "podrž". Odmítl jsem jakoukoliv s češtinou spjatou erotickou souvislost a dozvěděl jsem se, že tomuto výrazu mám rozumět v kulturním slova smyslu. To se mi zamlouvalo, protože jsem člověk kulturní, alespoň někdy. Ale abych se nevzdaloval od Tiagaru, je to mys vybiňající do Bassova průlivu tam, kde se do něj vlévá řeka Mersey /stojí tam stále výkonný sto let starý maják/ a na skalnatých plošinách jsou tam vyryty znaky, ve kterých můžeme vidět ryby, hlavu hada, list stromu či škeblí, původ se datuje na dobu před nejméně dvaceti tisíci lety. Bylo to zřejmě nějaké posvátné místo lidí, kteří zde žili od nepaměti, až byli bohužel bílým člověkem vyhubeni. Ultralevicové skupiny a nejruznější destruktivní bojůvky tuto smutnou skutečnost využívají proti dnešním alespoň trochu demokratickému systému, jako by politikové v roce 1987

zodpovídali za to, co se přihodilo před sto a více lety. Vyhubení druhu je nepopíratelně nenapravitelná křivda způsobená na celé naší společnosti a její kultuře, musí se ale hodnotit racionálně, nikoliv bombami či nepřipravenými demonstracemi.

Abych ale unikl problémům dnešního zmasťovaného světa / i když to ve skutečnosti není možné/, vypravil jsem se za ďáblem. Ten sídlí mezi skalními průrvami a na pokrajích prudce spadajících jezerních břehů v oblasti kolem Kolébkové hory. Abyste mi rozuměli, jde o vačnatce zvaného tasmánský ďábel medvěďovitý, původním osadníkům se jej téměř podařilo vyhubit, naštěstí jich několik přežilo, nyní je ďábel přísně chráněn a navečer si na něj můžeme počíhat. Stojí za spatření, vypadá krvelačně, není ale proti dřívějším domněnkám lovec, živí se mršinami, takže je v přírodě velmi užitečný, zvláště když na Tasmánii pododní neexistují. Zmíněný vačnatý vlk, také tygr či chylacín neodolal jehnatům prvních osadníků, byla pro něj snadnou kořistí, celý druh za to zaplatil existencí. Ďábel, na kterého jsem si počíhal, na mne cenil zuby až hrůza, patřil to asi k jeho bontonu /tak jako u čs. emigrantů zvětšená játra/, nevím jak ďábel, já jsem měl z toho setkání nesmírnou radost. Kolem té Kolébkové hory

Pokračování na další straně

MALOVÁNÍ - TAPETOVÁNÍ - NÁTĚRY

Vám kvalitně a rychle provedou JOSEF a PETR.

Telefon: /03/ 277-2326

**Gipsy
Baron**

433 CHURCH ST.,
RICHMOND, 3121.

Tel.: /03/ 429-5266

Obědy - úterý až pátek
Večeře - úterý až sobota

Výborný vlastní orchestr a zajímavý jídelníček, na němž najdete i česká jídla!

Zvláštní salónek připraven pro svatební hostiny a jiné slavnostní příležitosti!

Vašimi pozornými hostiteli budou Eda a Věra Zlatých

REPORTÁŽ

/Cradle Mountain/ člověk narazí při troše opatrnosti na řadu zvířat a ze všech má radost, ať je to drápeč, kusu, ježura, potoro /ne větší než myš/, šlakol, vačnatí potkaní anebo kočka tygrovitá, skvrnitý vačnatec obratně lezoucí po myrtových stromech.

K Holubičímu jezeru /Dove Lake/, nad kterým se Kolébová hora vypíná, jsem dorazil v den, kdy byla celá krajina pod sněhem. Poněkud svítilo slunce, zima ale zde byla zcela neaustralská. Je to místo známé nevzpytatelným počasím, pěkný den se během minut může změnit. Vzpomněl jsem si na Čechy, kteří se sem vypravili s rodinou a asi trochu podcenili tasmanické hory, bylo léto a zastihl je sněhový blizzard, jejich syn je žádal, aby ho tam nechali zmrznout a zahynout. Nechtěl splynout s přírodou, byl zřejmě zcela vyčerpan a podchlazen a když se vrátili na parkoviště, tatíček zjistil, že v té číně ztratil klíč k autu. Já takové příhody nikomu ani nepřeji, ani nazávídím. Domníval jsem se, že jsem se na ďábla dobře vyzbrojil, ne sice různě, ale vysokými turistickými botami, zapadl jsem však do bahna a nebyť důkladného sněrování, obuv by tam zůstala a já bych se vrátil do civilizace neúplně oděn. Což by zajisté nešlo pozornosti a podezření.

Tak snadno jsem se ale nedal, měl jsem volný dlouhý víkend a bahno-nebahno jsem pokračoval v putování. Koneckonců do Piešťan na bahenní zábal se jezdí z široka daleka. Víme, že teplé piešťanské bahno si oblíbili již staří Římané. Exulant na to musí jinak, teplé bahno jsem vyměnil za studené, zábal jako zábal a zahřál jsem se pochodem. Starý Řím jsem vyměnil za staré Řecko a navíc jsem si připomněl něco i z nejvýznamnějšího z našich exulantských předchůdců.

Za dva dny jsem došel do oblastí zvané Labyrinth, rozsáhlého bludiště skalních stěn, průřev, bystřin a glaciálních jezírek, a tak se dostal s Komenským do labyrintu světa a ráje srdce. Vystoupil jsem na 1471 metrů vysokou horu Akropolis nalézající se zde v horském hřebtu zvaném Parthenon. Výlet do kolébky evropské kultury u protinožců. Na severozápadu se tyčil Ceryon a Hyperion, pod kterým se lesklo jezírko Helios. Takových mořských ok je zde celá řada, jedno půvabnější než druhé: Elysia, Tartarus, Eurynome, Ophion, Marion, Athena, každý si přijde na své, samozřejmě i ten, který sestoupí k jezírku Eros, dosud však nevím, zda jsou jeho vody blahodárné jako nápoj či ke koupeli. Taková afrodiake bych ještě chápal, nejsem si ale jist takovým účinkem při pohledu na horu Eros, jakkoli faličké geomorfologie.

Přijďte vyzkoumat sami, s ruksakem na zádech a s holí v ruce se sem dostanete nejen od Kolébové hory, ale i od jezera svatě Kláry nebo od Zdi jeruzalemských. Po přenocování u Petrarkova jezera se pak vydáte na horu Byronovu, popatříte na Olympus a co vám bude chybět? Vstoupíte do hájemství bažakého bratrstva stoupenců ďábla na ostrově jablonových květů.

An ultralight pilot died in the Alfred Hospital after his plane crashed near Sunbury yesterday. Charles Ligeti, 37, of North Balwyn, was taken to hospital by air ambulance after his plane crashed about 8pm...

THE HERALD, Melbourne 23/9/1987

Co říci v takovou chvíli?

Cokoli dáme na papír, bude znít cizí: Karol Ligeti - přestože se o něm psalo po celém světě - byl velmi tichý a velmi skromný člověk. "Proč jsem přijel do Austrálie? Vždycky jsem chtěl stavět letadla. A věděl jsem, že tady to půjde...", řekl v rozhovoru pro Panorámu letos v březnu. Materiál tehdy vzbudil zájem i mezi krajany - ozvali se lidé nejen z Austrálie, ale i z USA a z Evropy.

Karol Ligeti - kdysi reprezentant Univerzity Karlovy v judu a reprezentant Československa ve sportovní střelbě - svým převratným konstrukčním řešením "letadélka do garáže" předběhl i technologicky zdánlivě nedostižitelný kolos NASA, jak s nadšeným uznáním konstatoval americký odborný tisk. A protože Karol věděl, co chce, a především DOVEDL, nestálo nic v cestě tomu, aby udělal opravdovou díru do světa; australská televize ho zařadila do exkluzivního klubu lidí, kteří pokrok ve svém oboru přenesli už do dalšího tisíciletí. Aspoň se zdálo, že nic nestojí v cestě...

Být leteckým konstruktérem a pilotem, to je něco dost jiného, než dělat třeba v bance. Vždy při téhle práci lidé umírali, umírají a budou umírat. Báječní muži na létajících strojích - a Karol Ligeti byl báječný chlap.

NAUČTE SE JEZDIT NA KONI V ATMOSFÉRE UVOLNĚNÍ A POHODY:

TRÉNINK VE SKOCÍCH

A DREŽOŘE

KRYTÁ JÍZDÁRNA

K DISPOZICI

PŘIJEDEME AŽ K VÁM
DOMŮ NEBO DO VAŠEHO
KLUBU!

TELEFON
/059/ 643-428

Ve věku 80 let zemřel v Praze Vilém Sacher, který jako účastník zahraničního odboje udělal po válce v čs. armádě nemalou kariéru a dosáhl až hodnosti generálporučíka. Generál Sacher byl ovšem znám svými kritickými postřehy o věcech kolem a jeho líčení bojů na východní frontě se v lecčem dost lišilo od memoárů gen. Svobody a dalších oficiálně uznávaných autorů. Poté, co podepsal Chartu 77, byl generálporučík Sacher prezidentem Husákem degradován na hodnost vojína v záloze. Přátelé V. Sacheru požádali min. národní obrany, aby byl pohřben s vojenskými poctami. Ale ani mrtvému podpis pod Chartou 77 nebyl prominut: na žádost nikdo ani neodpověděl.

Jiří SÝKORA

Walda ve Washingtonu

Nedávno se ve Washingtonu konal koncert Waldemara Matušky. Místem této události byla McDonaldova hudební hala Americké univerzity ve Washingtonu. Sál byl vyprodán dávno před začátkem představení. Jak už to v takových případech bývá, pořadatelé ještě hodně židli přistavili a kam se dalo se vmáčkli ti, kdo byli ochotni celé představení stát.

Pochopitelně, že drtivá většina publika byli lidé z Československa. Jím byl také večer písní a vyprávění určen. Z Waldemara a Olgy Matuškových se stali za poslední měsíce zkušenými cestovateli. Než se dostali do Washingtonu, objeli celé Spojené státy. Vyrazili z Floridy do Houstonu v Texasu, pak dál do San Diega, Los Angeles, San Franciska a ještě víc na sever do kanadského Vancouveru a dalších kanadských měst včetně Toronta, a pak zpět dolů po východním pobřeží Spojených států přes Boston a New York do Washingtonu. Sehráli dvacet představení a ujeli hodně přes dvacet tisíc kilometrů. Cestovali v malém autobuse, v němž měli kromě osobních potřeb naloženo veškeré zařízení a hudební nástroje.

Hovořili jsme s nimi před představením. Byli unaveni, ale šťastni, protože jejich koncertní turné bylo úspěšné. Věděli, že představení ve Washingtonu je vyprodáno - tak jak tomu ostatně bylo ve většině případů; že se na ně lidé těší - a byli šťastni také proto, že namáhaná cesta už skončí a že pojedou domů. Z Washingtonu na Floridu je to sice ještě pár tisíc kilometrů, ale co to je proti tomu, co už mají za sebou...

Čechoslováci jsou všelijak rozdělení, mají různé záliby, ale toho večera byly všechny rozdily jaksi smazány. Waldemar Matuška si během své kariéry, jež zabírá dobrých třicet let, získal nejméně tři generace. A tak seděli vedle sebe lidé, eh, starší, lidé středního věku, mládenci a panny, kteří si říkají týnejdžři, a dokonce i děti základní školou povinné - a všichni se náramně bavili, tleskali, podupávali do rytmu, někteří si pobeželi, ale hlavně přímo nábožně poslouchali Waldemara a Olgu Matuškových, kteří je prováděli večerem písněmi národními, lidovými a zlidovělými, písněmi z éry Reduty, Semaforu a Rokoka, vděčně přijímali věčné svěží písně jako třeba Žluté růže Texasu - a nechtěli, aby večer skončil. Představení trvalo téměř tři hodiny, ale diváci by jistě byli ochotni sedět a poslouchat třeba do rána.

Nedílnou součástí večerů s Waldemarem Matušskou bývá, že si Walda pouští pusu na špacír. Tak tomu bylo i tentokrát. Politické satiry bylo však málo, tady v Americe jí nekvetě. O to víc se diváci bavili Waldemarovým vyprávěním o trampotách a starostech během cesty a o potížích v nové zemi, o setkáních s lidmi, které neviděl mnohdy dvacet let a s nimiž se najednou setkal někde v Kanadě nebo Oregonu anebo New Yorku, s lidmi, z nichž se stali farmáři či obchodníci a profesori, kompjútroví experti anebo filmaři či tesaři anebo majitelé hotelů.

Jiří Sýkora s Waldemarem

S posledními tóny poslední písničky večer neskončil. Matuška musel přidávat a pak strávit téměř hodinu popisováním gramofonové desky, kterou vydali již zde ve Spojených státech. Viděl jsem, jak jeden mladík si jich koupil šest, všechny si nechal podepsat a se zářivým úsměvem pak povídá své přítelkyni: "Zuzano, teď mám v ruce poklad"...Inu, svobodné podnikání... V době, kdy čtete tyto řádky, jsou Matuškovci už dávno doma. Vyjeli z Washingtonu po dálnici číslo devadesát pět, co vede až na Floridu. Po východním pobřeží Spojených států.

RIA'S HAIRDRESSING

★★★★★

Dámské a pánské kadernické služby s dobrou radou, s bohatými zkušenostmi z kadernických súťaží Vám s ochotou poskytné

MARIKA, 16 Ormond Rd., Elwood, Vic. 3184

Tel /03/ 531-5344

INZERCE

v časopise

PANORAMA

Jen v Austrálii je na 20,000 Čechů a Slováků...
PROPAGUJTE SVÉ VÝROBKY ČI SLUŽBY MEZI KRAJANY!
U dlouhodobých inzerátů sleva. Oznamujte nám
včas všechny změny!

NUTRI-METICS

ZAJÍMÁTE SE O KOSMETIKU?
VOLEJTE /03/ 531-9217

V kinech hrají nového Jamese Bonda, po světě koluje zvukový záznam projevu Miloše Kopeckého na sjezdu divadelních umělců, ve Washingtonu jsme měli teploty nad čtyřicet stupňů Celsia, devatenácté výročí sovětské okupace ruského Československa je za námi, v jednom týdnu jsem dostal už druhou pokutu / v obou případech neprávem! / - a přitom všem vás lidé potkávají a nesmyslně se ptají: Tak, co je nového...?

Tak já vám tedy řeknu, co je nového:

MOJE DOBRÁ STRÁNKA

FEJETON JIŘÍHO SÝKORY ZE SPOJENÝCH STÁTŮ

V Sovětském svazu mají Gorbačova... když říkám, že v Sovětském svazu mají Gorbačova, tak myslím, že ho ještě pořád mají - a to je na tom to zajímavé. Gorbačov totiž chce věci, jak asi víte, které chtěli v roce 1968 někteří lidé v Československu. Někteří z těch některých jsou dneska proti tomu, co chce Gorbačov, a jak mnozí západní humoristé tvrdí, ostatní komunistické země východní Evropy by nejraději poslaly na Moskvu tanky - jak se stalo v průběhu několika desetiletí jím. Nikdo neví, jak to dopadne, a upřímně řečeno, nikdo se tím zase až tak moc nezabývá, protože v Americe byly dovolené a komunistický svět je daleko, daleko za modrým mořem...

Nový James Bond mne zklamal. Jednak se nechová jako James Bond, Král Špiónů, Zvěďa a Čmuchač, ale spíše jako nějaký účetní. A v novinách, kde o něm píšou, co snídá, kde večeří, jak chodí oblečen a co nemá rád v kultuře, tak v těchto novinách mi jdou na nervy, protože pořád zdůrazňují, že Timothy DALTON hrál dlouhá léta Shakespeara a že dal Bondovi hlubší a citlivější rozměry, což je zlé, protože emocionální špión je chudák, který padne do první léčky... Nový James Bond také začíná svoje nové dobrodružství v Bratislavě, což je trochu ze stylu, neboť když jde na Jamese Bonda, tak chce vidět přinejmenším Honolulu či Hongkong a ne se dívat na československé policisty, jak štvou mého oblíbeného britského agenta jako divé zvíře. Ten nový Bond taky tak trochu divně krouží koutky úst, já bych řekl, že je to tik, zkrátka gimmický návyk, jenž samozřejmě musí mít nějaký psychologický základ; do celá dobře je možné, že tento Bond pochází z rozvedené rodiny a že trpěl v útlém věku nedostatkem mateřské lásky. Nechápu taky, jak se mohl zamilovat do české violoncellistky - připomínala mi trochu sovětskou učitelku od Bajkálu.

S projevem pana Kopeckého Miloše je to velice zajímavé, i když se do toho zájmu musí jeden tak trochu nutit. Pan Kopecký je totiž výborný herec, a tak by člověk očekával, že projev na sjezdu divadelních umělců opravdu vystříhne, že to bude mistrovský kus řeznického umění, že se budou posluchači při poslechu ohvět, že jejich emoce dostoupí bodu varu, že to bude nezapomenutelný zážitek - nikoli pouze pro odvahu vyjít s takovým projevem na veřejnost, ale taky a vlastně hlavně pro tu řemeslnou

úroveň. Tak tomu ale bohužel /neumím proč říkám bohužel, když je to ve skutečnosti jedno/ nebylo. Naopak. Pan Kopecký ten projev odříkával, jakoby ho četl poprvé, jakoby ho četl nerad, že ho rozzlobeně, má v hlase afekt a neupřímné rozhořčení, jakoby se zlobil sám na sebe. Možná, že tomu tak opravdu bylo. Možná, že ten projev ani nenapsal /dovdám, že ne, protože v něm byly logické nesrovnalosti - to přinejmenším/, že ten projev napsal někdo jiný a že mu strčili pod nos text a řekli "čti", a on tedy četl... To si ale jen hraju na detektiva, a to zase jen proto, že mi nejde do hlavy, proč by měl prvotřídní herec číst tak strašně amatérsky. Chci zdůraznit, že mi nevadí, když chvilku profláknutý socialismus a když vydává Marxe mluvením za svého tatku - to je zjevná prostomyslnost - šlo mi jen o to řemeslo.

Ještě o tom umění a kultuře: Kultura vůbec, abych skončil nějak originálně, to není jen Leonardo da Vinci, Jan Kozák, Olga Schobrová, Beethoven a Štorka - to je taky dostatek pěkných bytů, svoboda tisku, čisté veřejné záchodky a pohodlná veřejná doprava. A zřeva, alespoň pro mne, není koukat na televizní seriály, v němž herci předstírají, že jsou třeba medicové, ale sednout si někde k rybníku a pozorovat včelky a ryby, jak vyskakují nad hladinu, a počkat, až bude zapadat slunce, abych se mohl obdivovat proměně barev a těšit se báječnému tichu.

A ty dvě pokuty - jednu za nepřiměřenou rychlost a druhou za parkování na nedovoleném místě - platit nebudu. Asi budu demonstrovat před soudní budovou a troubit na klakson jako šílenec.

Muchomůrka zelená je oblíbené téma čas. novin - nutno říci, že právem. Uplynulý měsíc se například s ní otrávil celá sedmičlenná rodina v Bratislavě.

+++ Kriminálních zločinů se v českých zemích ročně dopouští kolem 45,000 mladých lidí ve věku 15 - 30 let.

+++ Prezidium Nejvyššího sovětu SSSR schválilo výnos o boji proti AIDS, který podle oficiální propagandy v zemi nepředstavuje žádný problém. Podle rozhodnutí je kdokoli na území SSSR včetně cizinců povinen se podrobit testu, je-li k tomu vyzván. Odmítne-li, bude k tomu donucen násilím, "v nutných případech i orgány ministerstva vnitra", jak praví TASS. Na toho, kdo jinou osobu nakazí AIDS, čeká trest kriminálu až na dobu 8 let.

+++ Neuvěřitelné, ale pravda: vystudovat na kominika je v Československu možné i dálkově! Zájemci píší do Rakovníka na střední odborné učiliště stavební! Cvičný komín dojde poštou na dobírku.

+++ Naš nešťastný australský krajan kolokan Skippy, trápený stupidní dezúrou v sovětském cirkusu, si při zájezdu do Československa zlomil nohu. Podle brněnských veterinářů bude záhy v pořádku. Má se na co těšit?

+++ Australská vláda se rozhodla uzavřít přistěhovalecké hostely v Brisbane a Perthu a spolu s neužívanými hostely v Melbourne a Sydney je prodat. Opatření se zdůvodňuje rostoucím nezájmem nově příchozích o pobyt v zařízeních starého typu - mnohem lákavější jsou byty a malé domky pro rodiny. Moderní Pennington Centre v Adelaide byl vybudován právě k tomuto obrazu a přistěhoválci si libují. Přitom - aspoň vláda to tvrdí - vše vyjde daňové poplatníky podstatně levněji. V Melbourne a Sydney bude zachováno po jednom hostelu, ovšem se sníženou kapacitou podle momentální potřeby.

Problémy s automobilem?

Z.R. AUTOMOTIVE SERVICES *

jsou zde právě proto! Ochotně Vám pomůžeme s mech. opravami, kamarádsky poradíme při koupi ojetého automobilu, příp. vůz otestujeme. A o všem se domluvíte česky nebo slovensky!

Chtějte mluvit se Zdeňkem /Dannym/:
913 Mt. Alexander Rd., Essendon 3040 /benzínová pumpa CALTEX/
Tel.: /03/ 379-2818, večer /03/ 306-5232

Jožka STANĚK

Do světa ?

Nejdražší cestovní kancelář na světě s nejmizernějším servisem. Tak je ohodnocen Čedok v přehledu služeb pro zákazníky v souvislosti s právě uplynulou sezónou dovolených 1987. Cena třinedělního pobytu občánka z Prahy v USA se rovná jeho ročnímu platu. Pobyt v hotelích druhého řádu.

Srovnávat s našimi možnostmi by bylo zajímavé, ale bezúčelné, vždyť tentýž pobyt v solidně dobrých hotelích platíme zde našim dvouměsíčním platem. Ale srovnáním se nic nezmění. Zajímavý je jiný aspekt.

Československý zákazník dostává povolení k cestě do zahraničí jen ve velmi omezeném počtu. Kdo je šikovnější se všimým, má více možností, než ten, kdo jde úřední cestou. Tato skutečnost je známá. A když občan dostane konečně povolení k zájezdu s autobusem ROH - a vrátí se zpět... - je spokojen? Nemylte se, není!

V "Haló-sobotě" si čtenáři stěžují, že trasa autobusových zájezdů naprosto nevyhovuje. Jeden z nich považuje za chybu, že Čedok nedal do plánu zájezdu do Londýna návštěvu hrobu Karla Marxe. Jiný čtenář míní, že "pravě lidé z Československa by měli mít větší možnost navštívit památná místa mezinárodního dělnického hnutí". On sám si musel v Londýně zaplatit taxíka, když chtěl požádat Karla Marxe navštívit. Ale co bylo horšího - nikdo z ostatních účastníků zájezdu neměl zájem se tam s ním podívat. Jaká hrůza!, dali přednost dobře zásobenému obchodnímu domu před návštěvou hrobu autora /již přeživšího a neosvědčivšího se/ "Kapitálu".

V další části článku jsou uvedena místa, která by Čedok neměl opomíjet - čili vymýšlení možků má pokračovat i v drazé zaplaceném zájezdu: v Paříži "Zeď komunardů" na hřbitově Père-Lachaise a muzeum v bývalém bytě V. I. Lenina /kolik jich měl po Evropě?/; v Hamburku muzeum E. Thälmannova, bývalého šéfa německých komunistů, v Treviru rodný dům a muzeum K.Marxe, ve Wuppertalu muzeum B. Engelse, ve Španělsku Guernicu.

Je jedna možnost pro tyto stěžovatele, která má několik výhod. Není daleko, je levná, není k ní zapotřebí souhlasu vrchnosti, dá se zahrnout do hesla "Poznej svou vlast" a rozšíří politický obzor cestovatele novým směrem: trasa, která by vedla místy, kde stály jáchymovské a příbramské koncentráky, prohlídka věznic na Borech, ve Valdicích, v Ilavě i zákoutí na Pankráci, kde byli současným režimem popraveni nejvěrnější synové českého i slovenského národa včetně Milady Horákové. Nemělo by se ani zapomenout na silnici, kde byl rozset popel Slánského a jeho druhů. Není vyloučeno, že by se naši pracovníci, kteří tento úkol splnili /a r. 1968 nespáchali sebevraždu/, a kteří by mohli zajímavě turistům o tom vypravovat.

Má tedy Čedok ve svých službách zákazníkům co napravit.

A když jsme již u toho cestování. Ze touhy po západních valutách je přehledná, dokazuje příhoda, která se odehrála letos v létě. "Jedna paní", která si upravila poměr, navštívila mimo jiné také Luhačovice. Náhle musela prostě

"kamsi". V peněžence měla pouze 50 haléřů, což podle jejího odhadu mělo stačit. Soudružka, obsluhující onen důležitý objekt, jí dala do ruky 1/ješen/ list toaletního papíru a řekla "Korunu!". "Nemám." - "Vy nemáte korunu?", vykulila oči soudružka. "Nemám, ale dám vám frank. Švýcarský." - "Frank?", ptala se obsluhující nedůvěřivě. "Jo - švýcarský." Soudružka vzala rychle frank, utrhla dalších pět listů toaletního papíru: "Paní, bude vám to stačit?" - Obchodní transakce pak proběhla ke spokojenosti obou stran.

CITUJEME

Rozsudek Vyššího vojenského soudu

PRAHA (Od našeho zpravodaje) — Orgány činnými v trestním řízení byly v minulých dnech postaveny před trestní senát Vyššího vojenského soudu v Příbrami bývalí příslušníci SNB Rudolf Herzlík a Jiří Gráf z Prahy. Obžalovaní byli souzeni za spáchání trestného činu nedovoleného ozbrojování, J. Gráf dále za přípravu trestného činu obecného ohrožení a R. Herzlík za vraždu.

Imenovaní se uvedených činů dopustili ve večerních hodinách 18. května letošního roku v restauraci Ve studentské v Praze 8. Va stavu podnapilosti vyvolali spor s několika hosty restaurace a s výčepníkem. Spor vyvrcholil vzájemnými nadávkami a fyzickým napadením. Po opuštění restaurace si obžalovaní opatřili stříelnou zbraň a R. Herzlík po návratu zpět v návaznosti na předchozí konflikt

smrtelně zranil výčepního, který přes poskytnutou lékařskou pomoc při převozu do nemocnice zemřel.

Tento velmi závažný a politováníhodný čin vyvolal rozhodné odsouzení neospravedlivitelného počínání obou pachatelů celým Sbozem národní bezpečnosti i oprávněné pohoršení mnohých občanů.

Rozsudkem, který dosud nanebyl právní moci, byl R. Herzlík odsouzen k trestu odnětí svobody na 14 let ve III. nápravné skupině a J. Gráf k 5 letům odnětí svobody v I. nápravné skupině.

Kromě uvedeného bylo vedením federálního ministerstva vnitra vyvolána písemná organizace, kázeňská a kadrová opatření vůči těm nadřízeným pracovníkům, kteří nedůsledně plnili služební povinnosti při upravení státní disciplíny, morálně politického stavu a právního vědomí svých podřízených

RUDÉ PRAVO, Praha, Československo

RENOVACE

domí - včetně omítek, obkládky, dlažběn:

Jaroslav BERNARD

TELEFON /03/ 861-6513

SINDLER CONTINENTAL CAKES

PRODÁVÁME VE VELKÉM svatební dorty, dorty k narozeninám, makové, ořechové a tvarohové kolděe, jablkové závině...

84 River St., South Yarra, Vic. 3141

Telefon /03/ 241-7227

Vladimír KRÍŽ

Výslech

Jak jsme se zmínili již v čísle 8/1987, Vladimír Kríž býval konzulem "knížectví Hutt River" v Československu a pomocí vlastnoručně vyrobených cestovních dokladů tohoto australského "státečku" se mu dokonce podařilo ocejst do exilu. Z jeho dnešního líčení se čtenáři Panorámy dozvědí, že tato kuriózní diplomatická kariéra nešla oděly očím, byť s určitou dávkou porozumění se pan konzul setkal tam, kde by to čekal asi nejméně. V. Kríž, který nyní žije v USA, přislíbil Panorámě další líčení osudů huttriverského konzula v zemi kolem Řípu; své zážitky chce také vydat knižně.

Redakce

Velký salón jihlavského interhotelu Grand se rychle plnil. Na zavolání "rodné strany" se sem dnes scházeli všichni vedoucí pracovníci okresních i městských kulturních zařízení - muzea, galerie, knihovny i okresního výboru KSČ.

Dýmem mnoha schůzí ošlehaní harcovníci, kteří vždy věděli, kdy zvedat ruku, a jako vrásčité staré želvy tak propluli úspěšně všemi politickými víry a málčinami.

Také já jsem byl pozván na toto zajímavé shromáždění - jako obžalovaný. Koncepce minulého roku se mi totiž podařilo spáchat hrozný zločin, jaký tu neměl obdoby.

Po léta jsem odebíral pěkný barevný časopis o vědě, technice a kultuře Spojených států, který vydávalo americké velvyslanectví v Praze. Když mi náhle přestal docházet /jak jsem zjistil, ztrácel se mně i mnoha jiným odběratelům záhadně na poštách/, začal jsem si ho při příležitostných návštěvách hlavního města vyzvedávat osobně. A při jedné z návštěv jsem učinil objev, že knihovna velvyslanectví disponuje i krátkými vědeckými filmy. Mezi nimi také barevným snímkem z přistání amerických astronautů na Měsíci, který běžel svého času také v naší televizi.

Ředitel Bauer, kterému jsem se svěřil s nápadem vypůjčit film a promítat ho na doplnění cyklu přednášek s astronomickou tematikou, kupodivu nic nenamítal.

"Znáš ten film, je výborný, nic závadného v něm není: Jen si zjistíte, jestli se to smí!"

"Je to zcela legální, soudruhu řediteli! Pracovník knihovny té ambasády mě ujistil, že půjčují ty věci na základě kulturní dohody s naší vládou nejruznějším našim podnikům a institucím. Ten film od nich měl nedávno zapůjčený Svaz přátel SSSR!"

Tučný obličej promovaného právníka se rozzářil. Bauer rozpřáhl paže. "Tak na co čekáte člověče? Máte můj souhlas!"

Film měl samozřejmě úspěch. Po přednáškách si ho vyžádala k promítnutí i svazácká skupina kulturního střediska. Při té příležitosti ho se zájmem shlédli vedoucí odboru kultury ONV a několik inspektorů, kteří tu byli právě na návštěvě. Úspěchy amerických astronautů je viditelně nadchly; na rozdíl od kádrováka Sedmery, který film sledoval s kyselým obličejem. Nedalo mu to, a brzy se mu celkem bez námahy podařilo zjistit, odkud ten ideově pochybený film pochází. Záchvat mrtvice, který ho přepadl z hrůzy na tím zjištěním, vyburcoval tohoto jinak veškeré práci se vyhýbajícího, leč ideově naprosto spolehlivého muže, k nebývalé čipernosti.

Během krátké doby podal telefonická, ústní i písemná udání všem nadřízeným institucím, okresnímu výboru komunistické strany i Státní bezpečnosti. Postupně jsem pak procházel dlouhými výslechy na všech těchto organizacích, jejichž pracovníci neskrývali údiv a opovržení nad hnusným činem, jehož jsem se dopustil.

Poměrně nejrozumnějším ze všech těchto novodobých inkvizitorů se zdál být, kupodivu, pracovník Státní bezpečnosti. Starý muž, který měl zanedlouho odejít do penze a jehož dcera byla jednou z mých kolegyní v práci, se podobal spíše nějakému venkovskému strýci. Nad udáním, hemžícím se nejroztodivnějšími pravopisnými chybami, které leželo na jeho stole, mluvil jen rukou.

"Toho vašeho Sedmery moc dobře znám, nebyl nikdy k ničemu, zabývá se pitomostmi a trpí velikášstvím. A tohle," poklepal prstem na papír, "to je také taková ptákovina! Ale to víte, když už nám to poslal, musíme to vyšetřit!"

A tak jsem tedy popravdě vše vypověděl. Nečímilo mi to potíže, protože jsem tuto věc objasňoval snad už potřetí. Civilní strážce věci státních a protistátních jen pokyvoval hlavou, občas mě přerušil drobným dotazem, a opět trpělivě naslouchal. Nakonec zručně naklepal na starém stroji krátký protokol, který mi dal podepsat. Papír pak založil do tenkých desek s mým jménem, a ty pak zašoupl nedbale do zásuvky stolu.

"Tak to bychom měli. A teď bych se vás, Vladimíre, rád na něco zeptal. Víme, že si už delší dobu dopisujete s bývalým členem Svazu československých spisovatelů Škvoreckým, který nyní působí v Kanadě. Odkud se s ním znáte a kdy jste se s ním viděl naposled?"

Vysvětlil jsem mu, že s Josefem Škvoreckým jsem se neviděl vůbec nikdy. Četl jsem kdysi jeho "Zbabělce" a několik dalších knih, které byly u nás v šedesátých letech vydány, a napadlo mě poslat si knížky do Prahy podepsat. Tím jsem s jejich autorem navázal korespondenci, která se později /a vlastně až dosud/ omezovala na pohlednice z cest a sváteční pozdravy a přání. Rozhodně nic, co by mohlo zajímat bezpečnostní orgány. Starý pán pokývl: "To souhlasí. Je vám ale známo, že se jedná o jednoho z neaktivnějších představitelů emigrace, který v Kanadě dokonce vlastní nakladatelství, kde vydává nepřátelskou literaturu?" "Mě zajímá literární kvalita díla..."

"Ale je to emigrant!"

AMP

★★★★★

Zdeněk ROBEŠ, konzultant pro největší pojišťovací a investiční společnost v Austrálii

Vám nezdvojně poradí a připraví program pro firemní či osobní superannuation, pro převod superannuation na důchodové zabezpečení /ADF-DA/, osobní životní pojištění, investice velkého výběru, dětské programy /investice/, zabezpečení příjmu v případě nemoci nebo úrazu...

... také pojištění obchodu, továrny, domu, osobního majetku, automobilu, cestovní pojištění i pojištění elektroniky.

Telefon /03/ 370 - 2266

AMP

"To je ovšem druhá stránka věci. Ovšem pokud vím, on byl v Kanadě dlouho legálně, já jsem moc dlouho nevěděla, že se ta légálnost už vlastně změnila v opak..."

Cítil jsem, že se motám na místě. Naštěstí starý pán měl také už mých argumentů dost. Odkašlal si.

"Chtěl jsem vám jen připomenout, co je vaší povinností. Kdyby vám z té Kanady přišlo něco protistátního a podobně - však vy dobře víte, co tím myslím - jste povinen nám to ihned oznámit. Jinak se vystavujete trestnímu postihu. Jasně?"

Přikývl jsem a měl za to, že mohu odejít. Můj odchod však zatím nebyl žádoucí. Dobrý muž si nalil šálek kávy a tázavě se na mne obrátil. Po rozpačitém pokývnutí jsem obdržel rovněž šálek nápoje, který jsem popíjel rád vždy a všude. Teď však jsem jeho chuť téměř nevnímal.

"Tak jsme se dozvěděli, že nám v našem rajónu přibýlo nějaké diplomatické zastoupení protinožců. A jak to tak vypadá, konzul těch klokanů sedí tady přede mnou. Z Prahy nám bylo hlášeno, že ten váš kníže z Austrálie poslal dopis s informacemi o vašem jmenování konzulem přímo ministru zahraničí soudruhu Chňoupkovi! Co mi o tom můžete povědět?"

Začal jsem tedy vyprávět o našem malém knížectví za devatero moří, zdůraznil jsem jeho mírumilovnost i to, že nemá armádu.

Tvrdé rysy civilního policisty postupně měkly, dokonce se i pousmál, když se dozvěděl, jak nepatrný je počet obyvatelstva monarchie a rozloha území. Když jsem skončil, zůstal ještě chvíli na jeho obličejí zasněný úsměv, který svědčil o tom, že starý pán ještě duchem bloudí kdesi v té dálce, podobné pohádkám, kam se mi ho podařilo odvést mým povídkám ze syrové skutečnosti socialistického reálna, který tady zastupoval.

Je to všechno až neuvěřitelné, člověče! Jak je to vůbec možné?"

Usmál jsem se na něj mile.

"Inu, na tomhle podivném světě je už možné všechno, jak vidíte."

Vrhl na mě zkoumavý pohled.

"No dobrá, dejte tomu. Teď mi však povězte jedno: co tím vším vy osobně sledujete? Tohle nám totiž zatím není vůbec jasné."

"Ale to je přece docela jednoduché, soudruhu inspektore! Tím, že jsem převzal diplomatické zastoupení knížectví Hutt River, chci co nejvíce prospět své socialistické vlasti!"

Vytřeštil na mě překvapeně oči. Pak mávl rukou.

"Nejsem inspektor! A probiha, jak chcete zastupováním tohoto trpasličího státu, který nikdo nezná, prospět Československu?"

Doufal jsem, že se tvářím dostatečně naivně, a pokračoval jsem tedy rozjasně dále.

"Jsou tu přece nebyvalé možnosti z obou stran! Tak například Jeho Veličenstvo kníže Leonard I. by měl zájem uspořádat na území knížectví výstavu českého skla a bižuterie. Teď tam ročně jezdí statisíce turistů! Víte, kolik lidí z celého světa by tu výstavu navštívilo?! Naše filatelisté, jak už jsem si zjistil, by měli vážný zájem o dovoz poštovních známek, naše výzkumné ústavy a zoologické zahrady by nepohrdly drobnou zvířenkou. Víte, že na území našeho knížectví žije dokonce prehistorické zvířátko, ještěr Moloch horridus, kterému domorodci říkají - horský ďáblík - ? Čedok by mohl uspořádat zájezdy. A vůbec Československo by tam mohlo vyvázet některou kvalitní techniku a pivo. Nebo třeba i postavit pivovar."

Starý pán nevěřícně zavrtěl hlavou.

"No já nevím, nějak se mi to nezdá, že by z toho pro nás mohl být takový prospěch!"

"Určitě! A ještě větší!" ujistil jsem ho suverénně.

Měl už toho asi dost. Vstal.

"Tak tedy si užívejte té diplomatické funkce. Máme však k vám jeden požadavek - abyste nevyvíjel přílišnou činnost. Mohu vám říci, že na ministerstvu zahraničí nejsou vaší diplomatickou iniciativou příliš nadšeni. Mohlo prý by to narušit naše dobré vztahy vztahy s Austrálií."

"Ale proč? Australský svaz knížectví uznal!"

"Já vám to jen tlumočím!"

Jediným výrobcem námořních lan v tzv. socialistických zemích je Juta ve Dvoře Králové.

+++ Od ledna příštího roku se připravuje nový systém pokut pro letecké a lodní společnosti, které se opovží dopravit do Austrálie někoho bez platných papírů. Cena jedné hlavy bude \$1000 - a platit se bude na dřevo a okamžitě.

+++ Údajně "expresní" rychlíková souprava Vindobona se na trati Praha - Vídeň pohybuje čím dál pomaleji. Zatímco v roce 1983 cesta trvala 5 hodin a 56 minut, loni to bylo v průměru již 6 hodin a 45 minut, což odpovídá průměrné rychlosti "rychlíku" 53 km/hod.. Důvodem je zdlouhavé odbavování na čs. celnici v Českých Velenicích.

+++ Čs. úřady odmítly vydat výjezdní doložku Michaelu Dymáčkovi, který obdržel jako odborník v oblasti informatiky pozvání k roční spolupráci od dánské univerzity. V zamítnutí se tvrdí, že "soukromé dlouhodobé pobyty v cizině za účelem studia, zaměstnání, praxe atd. jsou v rozporu se státními zájmy..." M. Dymáček byl studentským předákem v roce 1968.

+++ Mládě kočkodana ďamďam se narodilo v jihlavské zoo, čímž se stádečko tohoto vzácného druhu opice rozrostlo na 13 kusů. Ďamďam, ve volné přírodě se vyskytující jen v jižním Súdánu, není v zoologických zahradách světa zastoupen.

**VAŠE
ČESKOSLOVENSKÁ
CESTOVNÍ KANCELÁŘ**

**HOLIDAY CLUB INTERNATIONAL
TRAVEL**

... Vám zařídí levně, spolehlivě cesty do celého světa ...

Přivezeme vám vaše příbuzné z Československa, nejvýhodnějším způsobem, kdekoliv v Austrálii. Poradíme vám a vyplníme všechny potřebné formality k pozvání.

Volejte nás pro nezávazné informace na čísle
(03) 568-6699

Ve večerních hodinách - domů na čísle 277-7014

S pozdravem *Dáša, Láďa a Irena /mluvíme česky
a slovensky/.*

16 AHERTON ROAD, OAKLEIGH, VICTORIA 3166

České řeči v Namibii

Hudební konzervatoř ve Windhoeku má 600 žáků a 27 do-centů. Head of Department se jmenuje Evžen Effenberger, narodil se v Mladé Boleslavi, vystudoval v Praze, hrál na violu v Moravské filharmonii v Olomouci, pak ve Slo-venské filharmonii v Bratislavě, kde posléze založil komorní orchestr. Z Československa odešel poté, co přišli Rusové. Ročník je 1931. Šel jsem ho vyzpovídat. Zastihl jsem ho nad partiturou právě dokončeného sym-fonického Namibií inspirovaného opusu.

Ulč: "Pěkně prosím, co vás sem zaválo?"

Effenberger: "Příležitost, zajímavé zaměstnání. Na-víc tu mám možnost dirigovat. Dal jsem tady dohro-mady čtyřicetiletý orchestr."

U: "Tady?"

E: "Právě. To je ta německá kulturní tradice. Židé a Němci s orchestrem začali v Lüdeřicích a pak přešli sem."

U: "V čem lze tady život pokládat za ochuzenější a v čem za bohatší?"

E: "Jsem tu ovšem v poušti. Chybí voda. Když dneska přestanu pít svůj zahrádku, tak za týden budu mít problém. To je jako džungle v Jižní Americe. Tam džun-gle, tady poušť se vám furt snaží dostat do baráku. Ovšem je to příroda dramatická, inspirující."

U: "Zmínil jste se o Němcích. Co Češi?"

E: "Dost jich sem přišlo, ale zase odešli. Teď jsou tu dva, o nichž vím, ale nestýkám se s nimi."

U: "Jakým jazykem se mluví u vás doma?"

E: "Česky, slovensky, německy, anglicky, afrikánsky. Manželka je slovenská Maďarka, naše dcera se ještě narodila tam, ale kluk už tady, v Johannesburgu."

U: "Jaká je mateřština dětí? V jaké řeči si počítají?"

E: "Česky, samozřejmě."

U: "To vůbec není samozřejmé - zde v naprosto jiném prostředí. To je velmi mimořádné, obdivuhodné..."

E: "Co by bylo, máme doma na zdi českého lva..."

U: "I kdybyste měl doma v obýváku dva živé lvy, tak to je pořád výjimka z pravidla. Však to pravidlo znáte: děti mají řeč rodičů neradi, věnují se jí jen z nutnosti a zbavují se jí při první příležitosti. Apropos, měl jste tu nějaký bizarní zážitek - se zvěří či tak?"

E: "Sedl si mi slon na volkswagena. Stalo se příte-li, že jel divočinou, nebezpečným terénem a najednou má prázdnou pneumatiku a lev..."

U: "...a lev mu ji spravil."

E: "Ne, prokousl. V autě nastala panika. Jel ale

s nimi jeden český notorický alkoholik a ten lvy odstrkával."

U: "Lvi nejedí notoriky?"

E: "Když nemají hlad, tak ne. Jiní naši známi si vyje-li na piknik, pak se špacírovali a narazili na smečku lvů. Všichni z panikařili, výjimkou jedné velmi těhotné paní prchli zpátky do vozu, zamkli se a na ni úplně za-pomněli. Ta zůstala venku se lvama naštěstí už nasycen-jma."

U: "A co hladové SWAPO? V západním tisku čteme o veli-kánském válčení tady - ale zas tak moc divoké nám to tu nepřipadá."

E: "Však to také není. Tady se žije klidněji než v mno-ha jiných místech na světě. Před rokem tady ve Windhoeku jeden amatér přinesl tři štangly dynamitu. Po úředních a hospodských zavíracích hodinách to bouchlo a škráblo jednoho chodce."

U: "A co diverzanti, guerilové, co pronikají z Angoly?"

E: "Všem rád, že jste se zeptal. Touhle obtížnou pří-rodou se sakramentsky těžko proniká. A dostat se sem od břehu, to už vůbec ne. Kdysi tam přece přistáli Portugalci, otrlí námořníci - a zhebli. Nedávno tu byli turisté z Německa - typičtí, hlasití, sebevědomí. Ja-ké strachy tady v naší bývalé kolonii, vydali se do terénu a tak tak, že přežili. Ve špitále je museli dlou-ho spravovat."

U: "Jak to tady podle vašeho názoru dopadne? Schlamste co tu SWAPO?"

E: "Nemyslím si. To není partaj, ale tlupa lidí, ta má jen program dostat se k moci vojensky - hospodářský program nemají."

U: "Tím jste mě neukonejšil. Revolucionáři zpravidla nemají takový program a pak se k moci bez tohoto dostanou. Inu každopádně se tu nenudíte."

E: "Nenuším se hlavně proto, že můj život je zafixován na muziku. Komponuji, diriguji, učím. Jezdíme do drama-tické přírody, máme tu dobré přátele. Nikde jinde jsem nepotkal lidi různých ras, kteří by na sebe byli přátel-štější, než jsou tady."

U: "To pak je v životě jistě důležitější než pár rušivých štanglů dynamitu."

Potřásli jsme si rukama a spolu s oběma rodinami jsme absolvovali piknik v přírodě, rozešli jsme se až po půlnoci, dozvěděl jsem se mnoho novinek, jež však, žel, pozřela amnézie, způsobená konzumací nezřízeně značné-mo množství vína. Týž večer jsme zmeškali politické jamboree. Do Windhoeku totiž přijel dr. Andries Treur-nicht - ultrareakcionář dr. No, hlava zatvrzelých zas-tánců apartheidu, promluvit v aréně pro 15,000 poslu-chačů. Snad lze činit optimistické závěry z faktů, že posluchačů se dostavilo jen tři sta.

Rámujte

SVÉ OBRAZY A VÍŠIVKY

U PRVNÍ POZLACOVACÍ FIRMY V AUSTRÁLII!

Prodáváme také umělecké reprodukcce, barvy, štětce a veškeré potřeby pro umělce ve velkém výběru!

J. KOŠNAR PTY. LTD.
548 MT. ALEXANDER ROAD
ASCOT VALE VIC. 3032
TELEFON /03/ 370-5744

Pro štěňáře Panoramy 10 procent slevy!

Knihu O. Ulče "Bez čedoku po Jižní Africe" vydá nakla-datelství 68 Publishers /Box 695, Postal Station "A", Toronto, Ont. M5W 1G2, Canada/.

Dobyl svět

Kulturní rubriky světového západního tisku připomínají v tuto dobu, že britský dramatik Tom Stoppard se dožívá padesátin. Malý čs. exilový měsíčník v Melbourne ale nevidí žádný důvod zůstat pozadu. Ne snad zdůrazněním dosažených abrahámovin, to se dnes již ani nenosí. Spíše jde o příležitost si uvědomit, kam to může člověk českého původu dotáhnout.

Mnohý z vás ví, že Tom Stoppard se narodil jako Tomáš Straussler v roce 1937 ve Zlíně, kde jeho otec působil jako lékař v podniku T. Bati. Strausslerovi s prozíravým ohledem na svůj česko-židovský původ se těsně před válkou přesunuli do Singapur, kde dr. Straussler pracoval jako lékař v Baťově filiálce. Ve čtyřicátém roce byla paní Strausslerová a její dva syni evakuováni před blížícími se Japonci, dr. Straussler se stal lodním chirurgem - zakrátko loď byla potopena a on zahynul. Paní Strausslerová se znovu provdala v roce 1946 za majora britské armády K. Stopparda.

Tom, jak vzpomíná, když přišel do Anglie, ani neuměl pořádně anglicky, mluvil směsí češtiny a čínštiny, to je zajímavá kombinace. Jako mladík se stal reportérem místních novin v Bristolu, kde pak po nějaké době byl pověřen vedením filmové a divadelní hlídky. V roce 1966 se dostala na program festivalu v Edinburgu jeho prvotina *Rosencrantz a Guildenstern - jsou mrtví*; když se ze Skotska vrátil do Notting Hill, kde bydlel, našel na prahu telegram žádající zaslat tuto hru do anglického Národního divadla, že mají zájem.

A tak začala Stoppardova sláva, psalo se, že po Shakespeareovi první dramatik dosahující hvězd anglického divadelního nebe. V každém případě je Stoppard nejúspěšnějším soudobým dramatikem ve smyslu přijetí kritikou a ve sféře finanční, což ve světě umění nebývá vždy paralelní pojem. Říká: "Byl jsem chudý a jsem bohatý, to druhé je lepší". Pro někoho to může znamenat začátek tvůrčího konce, zdá se že pro Stopparda to neplatí. Prozatím napsal 15 divadelních her, které úspěšně prošly velkými i malými jevišti západního světa, obecenstvo je přijímá s nadšením, o jeho práci byl napsán bezpočet univerzitních tézí a divadelně-teoretických studií, nečetl prý z nich ani jednu. Jeho hry obsahují více otázek než odpovědí, dříve se zaměřoval na problematiku morality, iluzi moderního člověka, filozofie etiky, existence Boha /Stoppard je věřící člověk bez afilace s církevními dogmaty/, jeho poslední dramata se zabývají spíše denní realitou - manželstvím, láskou, nevěrou, ale i žurnalismem.

Nikdy nezapřel svůj český původ, i když nyní vede životní styl typický pro úspěšného britského intelektuála, t.j. přepychový dům na venkově, hodně golfu, čtyři syni na vybraných soukromých školách atd. Jeho angličtina je neobyčejně rafinovaná, mám kazety s jeho několika hrami, jejich sledování a zachycení jemného intelektuálního předívá vyžaduje silné soustředění. Nám je velmi sympatický Stoppardův silný zájem o situaci ve Střední Evropě, zejména v Československu, tématicky vytěžil z této geografické a totalitní systémů podrobené oblasti několik vynikajících prací, jako *Každý chlapec* zasluhuje přiznání, *Čtvercování kruhu* a televizní hra *Profesionální faul*. Slovo *faul* a nikoliv *chyba* je zde na místě, protože děj je podložen mezinárodním utkáním v kopané, Odehrává se v Praze a dobrá třetina dialogu je vedena česky, na čemž autor trval a což dává hře pro nás nesmírně zajímavý kolorit. Politicky je hra ovšem závažná a řeší problematiku českého a anglického

člověka pod tlakem totalitní moci. Angličan nevychází z této situace nejpříznivěji, má strach. Jeho český partner nemá. Stoppard též přeložil do angličtiny všechny divadelní hry disidentského dramatika Václava Havla.

IP

Upozorňujeme všechny přítomné, že na čtvrtém nádvoří byla právě otevřena výstava obrazů - Výtvarné umění v boji za porozumění mezi národy -

ADVOKÁT

JUDR. MILAN KANTOR

/LL.B., Barrister and Solicitor of the Supreme Court of Victoria/

specializuje se na kupní smlouvy, převody nemovitostí, nájemní smlouvy, zakládání společností a partnerství, na vykonávání dědických nároků a na přípravu testamentů, všeobecně na případy týkající se nesporných majetko-právních záležitostí.

Než podepíšete smlouvu, která je obvykle závazná a která může mít i dalekosáhlé nepříznivé následky, přijďte na první poradou!

500 COLLINS STREET, MELBOURNE, VIC. 3000
TEL.: /03/ 62-6196

Marcel Pflieger

Dopis z PNG

Český lékař mezi bývalými ??? lidojedy

Papua Nová Guinea - zkráceně PNG - je po Austrálii druhým největším státem Oceánie. Její území pokrývá plochu téměř 462,000 čtverečních kilometrů - čili téměř dvakrát tolik, co australský stát Victoria anebo téměř čtyřnásobek rozlohy Československa. Na této velké ploše, kterou tvoří celkem 2875 ostrovů !!! žije jen něco kolem 4 milionů lidí, patřících etnicky mezi národy Melanésie. Vzhledem k rozloze země to není velké číslo - jistě vás však překvapí, že obyvatelé PNG používají celkem namnoze velice odlišných jazyků. Ve své mateřtině se někdy nedomluví i s jen několik kilometrů vzdálenými sousedy - zmatení jazyků v PNG si jistě v ničem nezadá s biblickým Babelským. Píší jedna čtvrtina jazyků, které jsou dnes na světě známy, pochází z PNG. Oficiální řeč, pomáhající překonávat jazykové bariéry, je angličtina. A také její domorodá verze.

Téměř od počátku tohoto století až do samostatnosti r. 1975 byla PNG pod australskou správou. Tradiční svazky v mnoha směrech stále přetrvávají. Austrálie např. dodnes dobrovolně pokrývá ze svých zdrojů téměř 20 procent finančního rozpočtu této rozvojové země. Také v mnoha dalších sférách je Austrálie nezištně pomáhajícím přítelem. Školství, důlní průmysl, zdravotnictví, soudnictví, armáda a policie PNG mají svůj vzor v Austrálii /PNG je přece rozvojová země, takže jistě naivtě se jeden příliš divit nemůže/. Australští experti však bezesporu v této zemi udělali hodně užitečné práce, která vydatně pomáhá k jejímu rozvoji. Někteří z těchto Australanů byli a jsou našimi krajany. Lékaři, učitelé, zvěrolékaři, důlní technici, řemeslníci, kteří kdysi přišli z Československa, zanechali a zanechávají dodnes svoji práci trvalou stopu v novodobé historii PNG.

Mým působištěm je od května jeden z 2875 ostrovů tvořících PNG. Jmenuje se Bougainville, leží v Korálovém moři a je geograficky vlastně součástí Šalamounova souostroví. Z Austrálie se na Bougainville nejlépe dostanete přímou leteckou linkou důlní společnosti BCL, která začíná v Brisbane. Malý "Lear Jet"- tryskové letadlo pro 7 cestujících - vás tam dopraví za pouhé tři hodiny.

Většina z těch 2,500 km letu vede nad mořem s exotickým názvem Coral Sea, chvíli letíme také nad Great Barrier Reef. Z letadla vypadá tento div přírody jako dlouhá řada malých útesů, ostrůvků pokrytých pískem a tu a tam i větších ostrůvků, které mají ve svém středu blankytně modré laguny.

Let se chýlí ke konci, letadlo pozvolna klesá a pod námi se objevuje ostrov Bougainville. Je prakticky celý pokryt hustým, věčně zeleným tropickým pralesem, ve kterém se tu a tam objevují domorodé vesničky - vždy pár chýší kruhového půdorysu z bambusových tyčí spojených lýkem a se střechou, k jejímuž vytvoření posloužily palmové listy. Středem ostrova probíhá pohoří "Crown Prince Ranges", jehož nejvyšší vrcholky dosahují téměř 2000 metrů. Bougainville leží pouze 5 stupňů na jih od rovníku, je dlouhý kolem 200 km a široký v průměru 50 km. Rozloha je téměř 10,000 km čtverečních a žije zde kolem 120,000 lidí. Naše letadlo se pozvolna přibližuje k severnímu pobřeží ostrova, chvilku krouží nad mořem - a pak už přistáváme na letišti Kieta - perfektní betonová dráha dlouhá téměř 1,700 metrů a široká 60 metrů postačí bez problémů i pro přistání mnohem větších letadel než je náš trpasličí Lear Jet. Okénka letadla se zamlžují - chci je otřít, leč marně, zamlžují se totiž zvenku. Není divu. Po povinném protihmyzím sprejování se dveře letadla otevírají a prakticky 100 procent vlhkost vzduchu, který má teplotu 34 stupňů, ihned vyvolává vzpomínku na zamlženou prádelnu mého dětství. Ovšem tady to není prádelna, to je přímo superprádelna - stačí pár desítek metrů chůze do letištní budovy a košile je skrz naskrz propocená. Cesta z letiště do našeho bydliště je naštěstí v pořádku Fordu s klimatizací, takže se brzy zotavujeme z prvního tropického klimatického šoku. Třicet km cesty z letiště do hlavního města ostrova Arawy je po velmi dobré asfaltové silnici. Dům, ve kterém budeme bydlet, je vybaven klimatizací, takže problémy s adaptací na nové, nezvyklé klima nejsou tak velké. Ráno z klimatizovaného domu do klimatizovaného auta a z něj na klimatizované pracoviště - a odpoledne zpět domů, zase z jednoho klimatizovaného do druhého klimatizovaného prostředí.

Ostrov Bougainville je pro PNG významným zdrojem příjmu do státní pokladny - ve středu pohoří Crown Prince Ranges se totiž nachází jeden z největších dolů světa na těžbu mědi, zlata a stříbra, a do toho se, vážení čtenáři, podíváme v mém dalším vyprávění.

NAVŠTIVTE

Green Gables Chalet

WARBURTON

Pouhou hodinu jízdy autem z Melbourne!

Můžete zde prožít příjemnou dovolenou v krásném prostředí, můžete se zde zastavit na nedělní oběd s výběrem českých i australských jídel vyhlášené jakosti, můžete zajít i jen na odpolední svačtinu!

Mimo jiného budete mít k dispozici 8 akrů stylově udržovaných zahrad, tenisový kurt s večerním osvětlením a vyhříváný bazén...

Místnosti pro oslavu všeho druhu, restaurace B.Y.O.

INFORMACE - P.O. Box 25, Warburton, Vic. 3793
Telefon /059/ 66-2077

DAŇOVÉ I ÚČETNÍ PORADY ★★★★★★

W. A. GROSSMAN, AASA CPA

Certified Practising Accountant
Registered Tax Agent

2 Hertford Crescent, Wheelers Hill, Vic. 3150

Volejte česky nebo slovensky /Melbourne/
v průběhu dne: /03/ 561-8173
večer /do 9 hod./: /03/ 561-3171

O KNIHÁCH
(nových i.)

INDEX, Společnost pro československou literaturu v zahraničí /P.O. Box 410511, 5000 Köln 41, West Germany/, vydal v minulých letech řadu hodnotných knih exilových autorů nebo těch spisovatelů, kteří žijí v Československu a jejichž práce se nasmějí publikovat. Ediční program, který Index připravil pro příští období, se mi zdá neobyčejně atraktivní a podle mého názoru uspokojí čtenáře jakéhokoli zájmu a vkusu.

K padesátému výročí smrti prvního čsl. prezidenta T.G. Masaryka Index vydává pětisetstránkovou studii Jaroslava Opaty Filozof a politik - T.G.M. 1882-1893, která je věnována prvnímu období Masarykovy politické činnosti a formování jeho názoru na samostatnost našeho státu. Ota Šik připravil pro Index shrnutí svých názorů na podnikavou iniciativu a národohospodářské plánování: Ekonomické reformy a demokratizace. Všechny emigranty by měla zajímat publikace Vladimíra Kadlece Dubčeka - 1968. Slovenský, dnes v NSR žijící historik Jan Mlynárik je dostatečně známý svými úvahami a slovensko-českém společenství a vlivu Čechů na intelektuální vývoj Slovenska v době první republiky. Tyto názory jsou shrnuty v publikaci Česká inteligence na Slovensku. Tuším, že dnes ve Vídni žijící Pavel Kohout svůj nový memoárový román nazval Kde je zakopán pes, je to samostatné pokračování jeho knihy Z deníku kontrarevolucionáře, která líčí autorovy osudy v letech 1969-1978, byl tehdy v ČSSR ostře sledován a persequován. Hrdinou v Indexu nyní vydávané práce Kde je zakopán pes je jezuita Edison Venor a jeho vidění prvního desetiletí nedobrovolného exilu jeho pána. K sedmdesátinám významného představitele českého malířství Jana Kotíka vychází monografie věnována jeho dílu.

Viktora Fischla nemusíme českému čtenáři ani představovat. Nyní vychází jeho lyrická próza Figarova zlatá svatba. Z mladší generace zařadil Index do svého programu Hlídače holubů Lenky Procházkové a Daleko od stromu Zuzany Brabcové, obě spisovatelky žijí v Praze, tak jako Eda Kriseová, nejčtenější soudobá česká autorka. Píše o láskách opřevaných a neopřevaných ve sbírce Sedm lásek, také další autoři jsou těžkého kalibru, Ludvík Vaculík vydává nyní po indiánském a dělnickém deníku knihu studentskou Milí spolužáci III.

A v autobiografické práci Lumíra Čivrného Jít jen tak najdeme popis jeho dospívání v severovýchodních Čechách před druhou světovou válkou.

Již dlouho jsem nebyl naplněn tak hlubokou nevolí, jako při nedávném čtení Arno Bělohávkova a Karla Dobře - Neprodal jsem jen Karlštejn, Mladá fronta, 1984, str. 183, Kčs. 22,-.

Proč se tedy zdržuji psaním této poznámky? Někteří mezi námi ještě pamatují na pražské společenské prostředí let dvacátých a třicátých, ve kterém se obratně pohyboval Harry Jelínek, muž, který prodal Karlštejn americkému milionáři. Snad si knížku nějak vyhledají a osvěží si vzpomínky na dobu, která se nevrátí. Pro nás je to jediné období svobody Československé republiky. Tak ovšem to autoři knížky nevidí, pro ně to je doba utrpení tisíců, polévkových front a všeobecné bída s výjimkou Pečků a Harry Jelínka. Za první republiky se prý měli dobře jen milionáři a hochštapleři. V Československu jsou fronty dosud, ale o tom autoři nepovažují za nutné se zmínovat, a vůbec, podvodníci

byli jen Masaryka a Beneše. Marx-leninismus poučuje, že za socialismu se lidé stávají dokonalejšími a neparazitují na společnosti.

Ale abych se vrátil k Harrymu Jelínkovi, narodil se ve Vlašimi v roce 1905 v situované a vážené lékařské rodině. Harry nebyl hloupý, údajně mluvil čtyřmi jazyky, svou inteligenci ale nevyužil při studiu medicíny, ale k podvodům nejružnějšího druhu. A samozřejmě podplácel advokáty a soudce, takže nikdy nebyl trestán, i když nečestně spekuloval s obrazy a kromě

Pokračování na další straně

NA ABC FM

V rájnu není výběr české hudby příliš bohatý. Doporučit můžeme následující relace:

Pondělí 5.10. v 19.45 v koncertu z Aldeburgh Festivalu zazní Dvořákův Klavírní kvintet Op. 81. Následující pořad ve 20.30 začíná novou digitální nahrávkou Supraphonu Pohádky od Josefa Suka.

Čtvrtek 8.10. ve 21.35 Mahlerova Symfonie č. 8 v Es dur "Symfonie tisíců"

Úterý 13.10. ve 14.00 v přímém přenosu koncertu ze Stanley Burbury Hall Tasmánské univerzity v Hobartu bude uvedena Janáčková Suita pro smyčce v podání Tasmánských komorních hudebníků. Dále v 15.00 nahrávka Rejchova Kvintetu D dur, Op.99, č.4

Středa 21.10 v 11.00 pořad z děl Antonína Dvořáka - Houslový koncert a-moll, Opus 53, Cypřiše, drie Rusalky ze stejnojmenné opery, symfonická báseň "Polednice".

Čtvrtek 22.10. ve 23.30 Houslová sonáta v d-moll od Vítězslava Nováka nahrána Josefem Sukem za klavírního doprovodu Jana Famenky.

Sobota 31.10. v 18.15 Dvořákova Smyčcová serenáda, Opus 22, v 18.08 Musica pro tabula nabízí výběr z hudby starých českých mistrů. Zastoupení jsou - Vejvanovský, Biber, Zach, Zelenka, Bendové, Měla a Mysliveček.

Příjemný poslech.

-jk-

Pořady rozhlasové stanice ABC FM STEREO můžete v Austrálii poslouchat na následujících frekvencích:

ADELAIDE	92.1 MHz	MARYBOROUGH (Q'LD)	92.5
ALBANY	94.5	MELBOURNE	105.7
ALBURY/WODONGA	104.3	MILDURA	102.3
BALLARAT	105.3	MT GAMBIER	104.1
BEGA	105.7	MT ISA	101.7
BENDIGO	106.3	NEWCASTLE	106.1
BRISBANE	106.1	NORTHAM/YORK	98.9
BROKEN HILL	103.7	ORANGE	93.1
BUNBURY	93.3	PERTH	97.5
CANBERRA	101.9	ROCKHAMPTON	93.7
COONABARRABRAN	93.3	SWAN HILL	105.9
DARWIN	105.7	SYDNEY	92.9
GERALDTON	93.1	TAREE	107.9
GRIFFITH	107.5	TOOWOOMBA	107.9
HAMILTON (VIC)	107.5	TOWNSVILLE	101.5
HOBART	93.9	TRARALGON	107.1
KALGOORLIE	95.5	WAGGA WAGGA	105.7
LAUNCESTON	93.3	WOLLONGONG	107.9
LOXTON	105.1		

RODIČE: máte zájem pomoci svým dětem k lepším výsledkům ve škole?

Objednejte si nezávazné předvedení vzdělávacího programu WORLD BOOK - CHILDCRAFT speciálně připraveného pro potřeby studentů základních a středních škol.

Pro bližší informace volejte Marii na tel. číslo /03/ 794-7220.

Karlštejna prodal i pražskou tramvaj. Po příchodu Němců se stal kolaborantem, agentem gestapa a vydavatelem fašistického plátku. Na jaře 1945 zmizel a žil pak, či snad ještě žije, v Bavorsku.

Tuto informaci o postavě zmizelého pražského polosvěta doplňují jen několika slovy z kuriózního pramene: před časem jsem slyšel na českém programu melbournské rozhlasové stanice 3EA čtení /mimořádně přednesově ubohé/ z knihy vydané v dnešním Československu o pražských figurkách. A tak česky rozumějící posluchači, v drtivé většině uprchlíci před komunistickým totalitním režimem, se dozvěděli, jak je to dobře, že již zmizely ty špatné doby, kdy vykořisťovatelé pískali a postavili jako Praha-Sirky-Evropa za groš tancovaly. Rozumějte - za jidášský groš zaprodanců světového kapitalismu a světového sionistického spiknutí. To se 3EA opět významně!

Československé sdělovací prostředky se intenzivně zajímají o Austrálii. Svědčí o tom jednak zprávy v denním čs. tisku, často plné polopravd a orientované tak, aby Austrálii jen degradovaly; čsl. televize pak vysílá dost často australské filmy /pokud vím, výběr je tak podivuhodný jako ten, který praktikuje SBS s promítáním čsl. filmů v Austrálii, tedy s cílem diváky spíše znechutit než potěšit/ a čs. nakladatelství vydávají překlady knih australských autorů, samozřejmě těch, kteří jsou levicově orientovaní.

Také na faktografické scéně na tom nejsou čs. zájemci o Austrálii nejhůře. Nedávno vyšla v Praze příručka o ptácích pátého světadílu. V těchto dnech se mi dostala do rukou publikace, která sice nese dřívější rok vydání, ale do distribuce přišla nedávno, je tedy v některých směrech již překonaná, ale přece naši známí a příbuzní v Československu mají nyní snadno

přístupný a jakž takž vyhovující zdroj informací o zemi, ve které my nyní žijeme a ve které jsme se pravděpodobně již natrvalo usadili. Dokumentační redakce ČTK připravila brožovanou publikaci: Austrálie a Oceánie dnes /Praha, 1984, str. 132, mapky, fotografie, Kčs 10.50/. Po úvodních kapitolách věnovaných osídlení, hospodářství a samozřejmě údajům o dělnickém hnutí jsou popsány v abecedním pořadí nezávislé státy Austrálie a Oceánie, závislá území a Antarktida. U každé země jsou základní údaje, dějiny, struktura státních orgánů, politické strany a odborové ústředny, ekonomika, tisk a styky s Československem. Závěrečná biografická část přináší stručné životopisy představitelů nezávislých zemí Austrálie a Oceánie, o přínosu čs. demokratických exulantů v této oblasti samozřejmě ani slovo.

Podobné příručky o Austrálii vyšly v Československu již dříve, jejich platnost zastarala a bylo zřejmě zapotřebí informace osvěžit. Je zajímavé, že současně vychází v pražském Státním pedagogickém nakladatelství již třetí vydání vysokoškolské učebnice: J. Brinke - Austrálie a Oceánie. Jde o učební text pro studenty geografie, může ale zaujmout širší kruh čtenářů popisem rozmanitosti australské přírody, hospodářským vývojem, národnostním složením obyvatelstva a sociálními poměry. Brinke Austrálii dobře zná, podnikl sem několik studijních cest a tuším že v Canbeře i nějakou dobu studoval. Hostitelské zemi se odděčil z hlediska marx-leninského a s chutí popsal hospodářskou závislost Austrálie na západních velmocích a rozdíl životní úrovně jak v městech, tak na venkově. Takové aspekty spjaté s československými poměry jsou v Praze tabu /jako by Československo nebylo závislé na žádné velmoci/ a je tak snadné kritizovat zemi na druhém konci světa a nezmínit se o paralelních domácích problémech.

IP

V. N. DUBEN

Česká tragédie

Torontské nakladatelství "Sixty-Eight Publishers" vydalo román Jaroslava Drábka "Podzemí", který vyvolal pozornost, protože jeho děj se odehrává v kritickém desetiletí 1938 až 1948 a jeho postavy připomínají do velké míry skutečné osobnosti nedávné historie.

Úvodem autorova vlastní slova o tom, co ho vedlo k napsání románu, který je zároveň literárně zpracovanou kapitolou nedávné historie.

"Jsou dojmy, které v člověku zůstanou po celý život. Pro mne je to představa dvou mrtvých těl, která rozdrtila kola rychlíku. Matky a dítěte. Byl-li vůbec nějaký vážný důvod k sebevraždě, pak jej měla tato nešťastná žena. Chtěla zachránit svého muže, kterého gestapo zatkl. Musela však za jeho život zaplatit cenu, která pro ni byla zničující, jednu noc s gestapákem. Narodilo se dítě. Muž se vrátil, ale neuměl se vyrovnat se situací, se kterou se doma shledal. A žena si nakonec uvědomila, že přes svou vrcholnou oběť nezachránila vlastně nic. Vyřešila situaci tím, že se vrhla pod kola vlaku. Byl jsem svědkem mnoha strašných lidských tragédií, ale tato mučednice se pro mne stávala stále výraznějším symbolem vši té bídy, kterou Evropa prošla a dosud prochází. Šlo to se mnou do exilu, do země Theodora Dreisera, která se mi stala domovem. Četl jsem tu znova jeho slavnou "Americkou tragédii" a srovnával

jsem onen banální příběh, na němž Dreiser vystavěl svůj skvělý román, s tím, co v posledních desetiletích zažila pevnina zvaná Evropa. Nakonec jsem se pokusil napsat o tom historicky podložený román. Ne proto, že bych se snad chtěl měřit s Theodorem Dreiserem, ale proto, abych konfrontoval současnou bídu a ponižení oné slavné pevniny...snad to byl také výron podvědomé úzkosti, aby se snad jednou Amerika nestala jevištěm podobných hrůz, jimiž prošla a prochází Evropa."

Jelikož autor buduje děj do jisté míry na kritických 10 letech svého života, je snad vhodné Jaroslava Drábka blíže představit. Vystudoval roku 1923 práva na Karlově univerzitě a brzy se vypracoval na předního právníka, jehož činnost zasahovala i do zahraničí. Jelikož měl i publicistické sklony, podílel se i na založení klubu "Přítomnosti", pojmenovaného podle známého časopisu šéfredaktora Ferdinanda Peroutky. Tyto skutečnosti vedly k tomu, že se po mnichovské tragédii na podzim roku 1938 podílel na vytvoření odbojové organizace "Politického ústředí" a že pak z jejího pověření jel dvakrát do Londýna k jednání s prezidentem Edvardem Benešem, který tam byl v exilu. Šlo o politiky, publicisty a přední osobnosti veřejného života, jež se v různých obměnách objevují i v románu "Podzemí".

V lednu roku 1943 byl Drábek zatčen gestapem a poslán do koncentračního tábora v Osvětimi, kde mu bylo vyřezáno číslo 94692. Jen šťastnou shodou okolností pobyt v koncentráku přežil, protože jednoho dne byl převezen zpět do Prahy k dalším výslechům ve věci profesora Krajiny. Konce války se dočkal pod ochranou svých přátel v nemocnici. Po osvobození byl jmenován vedoucím prokurátorem mimořádného Lidového soudu v Praze, který soudil K.H. Franka, Heydrichova nástupce v úřadě Protektora Dalugeho, německého primátora v Praze Pfitznera a jině.

Působil také publicisticky. Historicky významný je jeho článek v Peroutkově "Dnešku" z konce roku 1947 /k problematice osvobození Prahy a k nekritické pro-sovětské propagandě komunistů/ pod názvem "Propaganda, která zabíjí". Komunistický tisk odpověděl na tento článek soustředěnými útoky, na kterých se podílela i skupina sovětských důstojníků článkem "Proč Američané neosvobodili Prahu?", plným naprávd a výmyslů. V březnu roku 1948 po únorovém komunistickém puči překročil Drábek tajně se svou rodinou hranice a brzy poté se usadil ve Spojených státech. Stal se redaktorem a později komentátorem Hlasu Ameriky.

Od našeho vídeňského spolupracovníka

Vídeňáci jim rozumějí

Také čeští muzikanti hráli v hudební historii Vídně důležitou úlohu. Už za císařovny Marie Terezie byli čeští hudebníci téměř ve všech vídeňských orchestrech. V tzv. dvorní kapele byli z 24 členů - s výjimkou tří Italů - sami Češi. Slavný vídeňský valčíkový skladatel Johann Strauss - otec začal svou hudební kariéru jako člen kdysi populárního českovídeňského tanečního orchestru Jana Drahánka, který se zasloužil o popularizaci české polky a celou řadu dnes světoznámých polek.

První kapelník sboru Svatovítského chrámu v Praze Jan Evangelista Antonín Koželuh, který žil v letech 1738 - 1814, učil se ve Vídni u skladatele Christopa Willibalda Glucka, zatímco Jan Václav hrabě Špork se zase učil hudbě v Praze a později přešel do Vídně, kde se stal ředitelem kapely u císařského dvora. Jiří Benda složil za svého pobytu ve Vídni v druhé polovině 18. století řadu skladeb i melodramů a úzké vztahy k rakousko-uherské metropoli měl i Antonín Dvořák, který se tam ucházel jako mladý muzikant o státní stipendium, které mu taky bylo v tehdy převratné výši 400 zlatých přiznáno. V roce 1878 navštívil Dvořák poprvé Vídeň, kde se seznámil s vídeňskou hudbou a po návratu domů složil tzv. Pražský valčík a později dalších 8 valčíků pro klavír. Známý vídeňský komorní zpěvák Gustav Walter objednal u Dvořáka několik písní pro tenor a klavír a ten pro něho zkomponoval svých sedm Cikánských písní. V roce 1889 obdržel Antonín Dvořák dokonce při osobní audienci u císaře Františka Josefa řád Železné koruny a dodnes je ve frekventované Wiedner Hauptstrasse, kde tenkrát Dvořák bydlel, památní deska. Přitom je zajímavé, že na rozdíl od Smetanových oper Prodaná nevěsta, Hubička a Dalibor, které se hrály od roku 1893 s velkým úspěchem ve vídeňské Dvorní /dnes Státní/ opeře, Dvořák se svými operními díly do metropole na Dunaji dlouho nemohl proniknout, protože jim bylo vyčítáno,

Drábkův román "Podzemí" začíná za Protektorátu v Praze. Jeho hlavními postavami jsou univerzitní profesor Štěpán Benda, jeho manželka Helena, komisař Gestapa Erich Bertsch. Prof. Benda jako jeden z vedoucích protinacistického odboje je zatčen a jeho odbojovou činnost vyšetřuje právě komisař Bertsch, kterého se Helena Bendová snaží přesvědčit, že nacisté válku prohrávají, a přimět, aby život jejího manžela zachránil. To se jí za osobních obětí podaří. Komisař Bertsch se však dostane po válce do rukou sovětské tajné policie a komunisté pak využívají jeho výpovědi o působení v Praze k nevybíravé kampani proti předním nekomunistickým politikům včetně profesora Benda, který je nyní místopředseda Národního shromáždění. V románě jsou dramatické zmínky o tom, jak se komunisté snažili zneužít gestapáků ke svým cílům, jak falšovali dokonce i výpovědi K.H. Franka.

Román končí na Šumavě, kde profesor Benda a jeho manželka Helena přecházejí tajně na lyžích hranice do americké zóny Německa a do exilu. Profesor Benda přejde hranice bezpečně, avšak Helena Bendová je zastřelena čs. pohraniční stráží, když upoutá pozornost na sebe, aby tak podruhé zachránila svého manžela.

že jejich libreto jsou "příliš slovanická, česká, lokálně patriotická". Jeho Rusalka se proto dostala na vídeňskou scénu poprvé až v roce 1924.

Dokončení na další straně

PŘEDPLATNÉ

ZDE OOSTŘIHOUT

PANORAMA

35 Massey Street, Doncaster 3108
Victoria, Australia

Šeky laskavě vyplňte pro příjemce: CZECHOSLOVAK PANORAMA

Předplatné:

v Austrálii 12 měsíců..... \$ 22.00
24 měsíců..... \$ 44.00

do zahraničí loď 12 měsíců..... \$ U.S. 19.00
letecky 12 měsíců..... \$ U.S. 24.00

Předplatitelům na Novém Zélandu a Nové Guineji posíláme časopis letecky, přičemž účtujeme pouze cenu loďní pošty.

Předplácím si časopis PANORAMA na 12 / 24 měsíců /nehodící se škrtněte/.

Přikládám \$..... na předplatné, případně i tiskový fond /dary na tiskový fond jsou naprosto dobrovolné a používá se jich k zasílání časopisu těm krajanům, kteří si předplatné nemohou dovolit - zejména Čechům a Slovákům v hostelech, evropských uprchlických táborech atd./

Jméno, adresa /čitelně/.....

..... Podpis, datum.....

Ale Dvořák nebyl jediný slavný český skladatel, který byl - či žil - nějakou dobu ve Vídni. Také Bohuslav Föster, který tam dirigoval místní pěvecký sbor, a Oskar Nedbal, který jako člen Českého smyčcového kvarteta hostoval často ve Vídni, jsou s jmenem hlavního města staré monarchie úzce spjatí.

Z novodobých či soudobých hudebníků nebo zpěváků budiž vzpomenuť Jarmily Novotné, která zpívala na proslulé vídeňské Státní opeře, a po ní se tam až do dnešního dne vystřídala celá řada hlavně slovenských zpěvaček, Edita Gruberová, Lucie Poppová a Gabriela Čápková-Beňáková, český barytonista Jaroslav Štajnc a jiní. Také v obou předních orchestrech, u Vídeňských filharmoniků a v Rakouském symfonickém orchestru, hraje velký počet českých a slovenských muzikantů, jako koncertní mistr, houslista Jan Pospíchal, fagotista Tomáš Turnovský, kontrabasista Jaroslav Oboda a Milan Šagat a jiní, kteří se po roce 1968 usadili v Rakousku.

Dirigent Martin Turnovský sice řídí velké orchestry po celém světě, ale doma je od roku 1968 také ve Vídni. Na vídeňské hudební akademii a konservatoři vyučují dnes prof. Branko Čuberka, Helena Medková a Valerie Tausová hře na piano, Jelena Špitková na housle, Jiří Sulc na kytaru, Helena Neumanová na flétnu a mnozí jiní, kteří tak ovlivňují výchovu rakouského hudebního dorostu. Miroslav Bonhard je korepeticí na Státní opeře a v orchestrech a operách hlavních měst rakouských spolkových zemí hraje a zpívá řada dalších Čechů a Slováků. Je také jejich zásluhou a zásluhou Českého muzikantského fortelu, že se v programech rakouského rozhlasu a televize tak často objevuje česká hudba....

-ji-

Veselé Vánoce s Waldemarem, Olgou a Waldemarem jr. - nová kazeta a gramofonová deska z produkce De-Mar Ent. přináší výběr nezapomenutelných českých vánočních koled v zajímavém aranžmá. Waldemar Matuška nám kazetu poslal na ukázkou, poslechl jsem si ji a můžeme jen vřele doporučit /podrobnosti o ceně a poštovním najdete ve zvláštním inzerátu/. Nahrávka také odpovídá na otázku, zda malý Matuška bude po tátovi: zřejmě jednou doopravdy bude.

Melbournský sochař Vladimír Gottwald vystavoval své práce spolu s fotografem Paulem Osadchukem v Queen Victoria Arts and Craft Centre /Raja S.2.O.O. Gallery Melbourne/. V. Gottwald, 41, vystudoval a vystavoval už v Československu, do Austrálie přijel roku 1980. S jeho pracemi se mohla veřejnost seznámit v Sydney i v Melbourne /Panoráma o jeho vystavě před časem podrobně informovala/. Gottwald mj. pro melbournskou policejní akademii vytvořil bustu šéfa policie státu Victoria M. Millera.

Spisovatel, básník a kreslíř Ladislav Stehlík zemřel ve věku 79 let.

Písničkář J. Hutka se v Austrálii neobjeví letos v říjnu, ale až v první polovině příštího roku. Říjnový termín - jak jsme o tom informovali v minulém Panorámě - J. Hutka přislíbil v dopisu J. Šimákovi z melbournského nahrávacího studia Saturn, ovšem později svůj cestovní plán pozměnil.

Fondy hudebního oddělení státní knihovny v pražském Klementinu obsahují 100,000 svazků hudebnin, vydaných od roku 1880, 4500 hudebních rukopisů a mnoho dalších unikátních dokumentů.

Na hradě Roštejně na Jihlavsku se konal už třetí jazzový festival.

V Moskvě budou mít "divadlo detektivek" se stoprocentním zaměřením na tento žánr. Nápad se zrodil v hlavě V. Solomina, který v televizi hrál dr. Watsona v seriálu o Sherlocku Holmesovi. Nápad se, prý velmi zamlouvé ministerstvu vnitra, které pro divadlo uvolnilo prostory v ulici Dzeržinského /kde jinde taky, že?/.

Herec František Dlabal zemřel v Bratislavě ve věku 71 let.

Svou 105. sezónu zahájilo pražské Národní divadlo v historické budově Dvořákovou Armidou, na scéně Smetanova divadla Pucciniho Bohémou a na Nové scéně Čapkovou Věcí Makropulos.

Novými členy činohry pražského Národního divadla se stávají Boris Rösner, Václav Helšus, Ivan Řezáč, Eva Horká, Barbora Hrzánová a Simona Postlerová, do opery jako sólisté přicházejí barytonista Václav Kríž a sopranistka Věra Nováková.

Slovenské národní divadlo v Bratislavě připravilo pro novou sezónu 17 premiér.

Symfonický orchestr FOK na festivalu ve švýcarském Montreux uvedl Slovenské tance A. Dvořáka a skladby P.I. Čajkovského.

V Týnském chrámu jsou nejstarší pražské varhany - pocházejí ze sedmdesátých let 17. století. Varhaník J. Hora na nich nyní pro Supraphon nahrál výběr z české tvorby pro tento nástroj. Digitální nahrávka je určena pro export.

Komorní orchestr JAMU z Brna absolvoval úspěšné turné po Španělsku.

Na světovém kongresu harfenistů ve Vídni získala nejvyšší uznání poroty šestnáctiletá Jana Boušková.

Novým uměleckým ředitelem České filharmonie se stal dr. L. Čížek, dosavadní šéfredaktor hudební redakce Čs. televize. V minulosti mj. dvacet let působil na Slovensku, například jako ředitel Slovkoncertu.

Archiv Čs. filmového ústavu obsahuje přes 10,000 celovečerních filmů a velké množství materiálu jiného druhu. Údajně - aspoň to sám o sobě tvrdí - patří mezi tři nejlepší filmové archivy světa.

DRUHÁ STRANA PŘEDPLATNÍHO LÍSTKU

Můj vzkaz redakci PANORÁMY:

Pokud víte o někom, komu bychom mohli nezávazně poslat ukázkové číslo, uveďte zde laskavě jeho adresu:

Blahopřejeme Robertu Žallmannovi, dvojnásobnému mistru Československa ve sjezdovém lyžování, k jeho jmenování do funkce reprezentačního trenéra australských sjezdařů! Robin nás informoval o tom, že v těchto dnech se svými svěřenci odjíždí na půl roku do Evropy. Nedávno zůstal na Západě i jeho bratr Richard, také výborný sjezdař a posléze trenér čs. reprezentace. Zdá se tedy, že v Austrálii budeme mít záhy dva Žallmanny, protože i Richard se chce z Rakouska přesunout mezi klckany.

První kolo evropských fotbalových soutěží: Fram Reykjavík - Sparta 0-2, D. Streda - Young Boys Bern 2-1, Vítkovice - AIK Stockholm 1-1, SK Bevern - Bohemians 2-0. Sparta hrála v PMEZ, D. Streda v Poháru vítězů, Vítkovice a Bohemians v Poháru UEFA.

V letošním hokejovém Kanadském poháru bojovali čs. reprezentanti se střídavými úspěchy: s Kanadou remizovali 4-4, se SSSR a Švédem prohráli shodně 0-4 a porazili USA 3-1 a Finsko 5-2. Semifinálové střetnutí: Kanada - Československo 5-3, SSSR - Švédsko 4-2. Vítězem turnaje se stala Kanada před SSSR.

Na mezinárodním otevřeném mistrovství USA triumfovali Navrátilová s Lendlem. Martina si odvezla dokonce 3 tituly. Finálové výsledky: Lendl - Wilander 6-7, 6-0, 7-6, 6-4, Navrátilová - Grafová 7-6, 6-1. Navrátilová se Shiverovou zvítězily ve čtyřhře žen, ve smíšené čtyřhře pak Navrátilová se Sanchezem.

Něrka M. Kochová, jedna z nejlepších atletek všech dob, se včela za svého dlouholetého trenéra W. Meisera.

O vítězství Australana Gardnera na Velké ceně Československa v Brně jsme psali již minule. Dodejme tedy jen, že Gardner, který v pětistovkách vede i celkovou soutěž MŠ, dosáhl v Brně průměrné rychlosti 149.748 km/h. O zoufalém stavu čs. silničního motocyklového sportu /především nejsou stroje/ svědčí nejlépe umístění nejlepšího domácího jezdce - Dekánek /Honda/ dojel až na 23. místě.

P. Procházka byl nejúspěšnějším čs. závodníkem na mistrovství světa v kanoistice v Duisburgu, když v kanoi jednotlivců na trati 500m získal stříbrnou medaili.

Nový čs. rekord Zvary ve skoku vysokém - 236 cm. Zvara je v současnosti třetím nejlepším skokanem světa.

Fotbalisté D. Stredy v předkole Poháru vítězů vyřadili kyperský Limassol poměrně snadno - 1-0 a 5-1.

Na mistrovství světa v atletice v Římě dopadli čs. reprezentanti velmi nedobře, když medaile přivezli pouze Pribilinec - stříbro za 20 km chůze, a Železný - bronz v oštěpu. A bude ještě hůř, protože Pribilinec je definitivně rozhodnut skončit se závodní činností. Horrorem šampionátu se stal závod v chůzi žen na 10 km, při němž celkem 8 !!! zůstalo ležet na trati po naprostém zhroucení sil; okamžitě se ozvaly hlasy, aby tato disciplína žen byla vůbec zrušena. Celkově nejúspěšnější byli atleti vých. Německa.

Na cyklistickém mistrovství světa silničářů zvítězil Francouz Vivien. Čechoslovák Štyks dojel šestý.

Kvalifikace na ME "21": Finsko - Československo 3-2 /3-1/.

Československo - SSSR 1-0 /1-0/: příprava fotbalových olympioniků.

Sen čs. fotbalistů o účasti v závěrečných bojích ME se rozplynul: Finsko - Československo 3-0 /1-0/, zcela zaslouženě! Čs. útok byl naprosto bezzubý, bez fantazie, mužstvo působilo rozkolísaným, nevyrovnaným dojmem. Řinové, kteří do té doby v soutěži získali jen jediný bod, byli všestranně lepší. Hrálo se na helsinském olympijském stadionu, kde svého času triumfoval E. Zátopek.

Americký překážkář Edwin Moses byl v mezinárodní anketě vyhlášen za nejlepšího atleta všech dob. Vyhlášovali se i nejlepší borci v jednotlivých disciplínách - Emil Zátopek byl označen za nejlepšího v historii v běhu na 10,000 metrů.

Věra Čáslavská - oslavovaná, zatracovaná a zase oslavovaná - byla prohlášena nejlepší čs. gymnastkou všech dob. Čáslavská je nyní 45 let, trénuje Slavii VŠ Praha. Má 18letou dceru a 13letého syna.

1. ČS. FOTBALOVÁ LIGA:

2. kolo: Dukla - Sparta 1-2, Bohemians - Bystrica 4-2, Ostrava - Inter 4-1, Cheb - Vítkovice 0-0, Olomouc - Nitra 2-0, Prešov - Žilina 1-0, Trnava - Hradec 2-0, D. Streda - Slavia 1-0.

3. kolo: Sparta - Trnava 5-1, Vítkovice - Ostrava 1-1, Žilina - Cheb 2-0, Bystrica - Prešov 1-0, D. Streda - Bohemians 2-0, Nitra - Dukla 1-1, Inter - Olomouc 1-1, Slavia - Hradec 0-0.

4. kolo: Bohemians - Slavia 3-2, Olomouc - Vítkovice 3-1, Prešov - D. Streda 1-2, Trnava - Nitra 2-1, Hradec - Sparta 1-1, Cheb - Bystrica 2-0, Dukla - Inter 3-1, Ostrava - Žilina 2-1.

1. Baník Ostrava	4 3 1 0 12:4	7	9. Spartak Trnava	4 2 0 2 8:8	4
2. Sparta Praha	4 2 2 0 10:5	6	10. ZVL Žilina	4 1 1 2 4:4	3
3. Olomouc	4 2 2 0 8:4	6	11. Slavia Praha	4 1 1 2 4:5	3
4. Dn. Streda	4 3 0 1 5:3	6	12. RH Cheb	4 1 1 2 3:5	3
5. Bohemians	4 2 1 1 8:7	5	13. Hradec Králové	4 0 3 1 2:4	3
6. Dukla Praha	4 1 2 1 6:5	4	14. Inter Bratislava	4 1 1 2 6:9	3
7. Baník Bystrica	4 2 0 2 5:6	4	15. Tatran Prešov	4 1 0 3 2:4	2
8. Vítkovice	4 1 2 1 3:4	4	16. Plastika Nitra	4 0 1 3 3:10	1

UNÁSV...

VICTORIA

O programu oslav letošního 28. října v Melbourne jsme dostali dvě zprávy - od T.J. Sokol Melbourne a Čs. obce legionářské v Melbourne. Protože obě informace jsou obsahově totožné a nepatrně se liší jen ve formulacích, spojujeme je v jednu:

Čs. spolky v zahraničí zvou své členy a další krajany, aby se v neděli 25. října 1987 v 11 hodin zúčastnili vztyčení čs. vlajky a položení věnce padlým hrdinům, zemřelým bratrům a sestrám u památníku padlým - Shrine of Remembrance - v Melbourne.

Národní kroje vítány. Zodpovědný pořadatel br. jednatel ČSOL J. Poster.

Kolem 12. hodiny odjezd auty do Národního domu ke společnému obědu. Obědy nutno objednat předem u br. Violy /859-5040/ nebo br. Haramula /583-6921/ do středy 21. 10. večer. Cena oběda s kávou a zákusky - \$ 8.

Odpoledne se v Národním domě koná vzpomínková oslava 28. října s programem. Pořadatel: br. Viola.

Celý program oslavy bude natočen na vidokazetu.

PŘÍLEŽITOST DOBRÉHO VÝDĚLKU V OBORU AMERICKÉ KOSMETIKY!

Předchozí praxe není nutná - poradíme a vše vysvětlíme! Výborná procenta zisku! Informace po 7.00 večer - tel.: /03/ 758-5957 Můžete mluvit česky nebo slovensky!

SOUKROMÉ HODINY ANGLIČTINY

ve Vašem volném čase připraví kvalifikovaná učitelka jazyků.

Volejte Helenu /03/ 531-8551

Z DOPISŮ

Z Panorámy jsme se dozvěděli pro nás neuvěřitelnou zprávu, že Austrálie zvyšuje přistěhovaleckou kvótu a že ministr přistěhovalectví údajně bude věnovat zvláštní pozornost Polákům a nám z Československa. Tomuto tvrzení pana ministra nelze jinak než přinejmenším nevěřit! Patříme k novousedlíkům právě z uvedeného období 1986-87. Po čtyřletém čekání na povolení k cestě do socialistické !! Jugoslávie se nám pětihodinovým přechodem přes hory podařilo ilegálně /jak taky jinak!/ dostat do Itálie - s manželkou, tehdy šestiletou dcerou, čtyřletým synem a s naším dlouholetým přítelem, o kterého vlastně teď jde. Prostřednictvím W.C.C. jsme požádali o vystěhování do Austrálie. Přítel měl letos v lednu interview na australské ambasádě v Římě, pak dvě lékařské prohlídky, protože je diabetik, závislý na insulinu. A teď, po 14 měsících čekání na nový domov, řekli: "Nemáme zájem!" Všechny záležitosti se sponzorováním měl přítel vyřízené v Sydney, čekal už jen na letenku! A teď? Jak to ten pan ministr vlastně myslí? Snad kdyby se našel lékař, který by z diabetis mellitus dočasně vykouzlil TBC, nebo právník, který by z našeho přítele Morávka papírově udělal Vietnamce...? Nebo by bylo lepší řešení, jak pomoci?

M. HAVELKA, W.A.

Pozn. redakce: Politické uprchlíky Austrálie přijímá z humanitárních důvodů a samozřejmě by se při rozhodování o nich měla uplatňovat jiná hlediska než u ekonomických přistěhovalců. Jestliže je zdravotní hledisko jediným důvodem pro zamítnutí žádosti člověka, který se bez těžkého rizika nemůže vrátit domů a nemá kam jít, musíme s tím kategoričtěji nesoúhlasit. Austrálie není zase tak ohudná země, aby podobnou výjimku neudělala, když zcela blahovolně nechává nemalou část zdravotně nezávadného lidského importu po celé roky poflakovat po plátech a ještě těm lidem za to platí. V síldch Panorámy však není, abyhom řešili jednotlivé případy /dopisů podobného druhu dostáváme víc/, protože neznáme detaily a příprava časopisu při plném zaměstnání nás časově zcela vyčerpává. Soustavným tlakem na australské úřady se ale budeme snažit o námcové vyřešení problémů, které nás zde pátí. Pravidelní čtenáři vědí, že jsme již navázali kontakt s ministerstvem přistěhovalectví i zahraničních věcí stejně jako s představiteli parlamentní opozice. Jsme informováni, že poukazování na obsah dopisu ministra zahraničí pane Haydena, jak byl otištěn v čísle 8/1987, v konkrétním případě opravdu pomohlo při jednání na úřadech. Nebojte se pát na nejvyšší místa - politiky si platíte /a to velmi dobře/ a jsou tady od toho, aby brali v úvahu Vaše požadavky.

Ze srdce děkujeme za velice důležitou informaci, otištěnou v Panorámě... Přijali jsme Hanku s Jirkou /pozn. redakce: týká se rodiny Holcovy, bojující o své dítě - viz minulá Panoráma/ do naší velké křesťanské rodiny - patříme ke křesťanům z Christian Outrich Centre v Brisbane. Případ... se stal středem zájmu nás všech, a tak Holcovi v tomto boji za získání maličké Veroniky již nejsou sami. Mají tisíce přátel, kteří přesně vědí, co pro ně znamená každá pomocná ruka a informace. Dali jsme jim k dispozici veškeré prostředky... Máme plné ruce práce, ale současně dobré kontakty, které nám pomohou udržovat akci v pohybu.

L. MALASEK, QLD

Časopis se mi moc líbí a je to přesně to, co mi "sedí". Výborné jsou články pana J. Kovářička. Nemám čas číst denní tisk, tak jsem informován pouze z rozhlasu a TV. A perfektním doplněním je "To byl zase měsíc...". Mnoho zdaru!

V. VRUBEL, N.S.W.

OZNAMOVATEL

Hledám možnost přespání v Sydney od konce prosince 1987 do 9. ledna 1988. Výměnou poskytnu nocleh v San Franciscu i na delší dobu. Prosím píše na P.O. 146 Mill Valley 94941, California, U.S.A.

/Pozn. red.: pisatelku je dáma./

č. 16/87

Český lékař

Dr. Josef LOVELL

81 John St., Cabramatta /Sydney/, NSW 2166
/v arkádě vedle pošty, blízko nádraží/

Hodiny: pondělí - pátek 9.30 ráno - 7.00 večer
sobota 9.30 ráno - 12.00 /poledne/
Telefon: /02/ 7266595

PROSÍME ČTENÁŘE, aby k zaslanému textu drobných inzerátů pro rubriky HLEDÁME SE A OZNAMOVATEL rovnou přilžili zdlouhu 8 5, čímž nám velmi usnadní práci. Děkujeme.

OPTICKÝ ZÁVOD

L&G PERGL

220 Lygon St., Carlton, Victoria

Tel.: /03/ 663-6242

Sie vy čtenářím Panorámy!

ČESKÉ ŘEZNICTVÍ A UZENÁŘSTVÍ MALVERN CONT. BUTCHERS

nabízí velký výběr pravých českých uzenin
— a všech druhů masa! —

Naše výrobky jsou připravovány
bez mouky, konzervačních přísad a barviv!

79 Glenferrie Rd., Malvern, tel.: 509-1078 a 509-9990

Na Vaši návštěvu se těší Franta, Lida a všichni další zaměstnanci.

Již od \$1,530

letenka do Austrálie a zpět pro návštěvu Vašich příbuzných!

Poradím Vám s vyřízením všech formalit spojených s pozváním, zařídím cestu kamkoli do celého světa!

Chťete mluvit s Jiřím Sedláčkem:

V úterý a pátek od 10 do 17 hodin -

311 Latrobe St., Melbourne, Vic. 3000

Tel.: /03/ 67-94-54

... a kdykoli mimo uvedenou dobu Vám

s čímkoli rád poradím na telefonním čísle /03/ 878-8984!

ODRA TRAVEL